

Socialnämnden

Socialnämnden

kallas härmed till sammanträde **torsdagen den 31 oktober 2019 kl. 09.30 i Sessionssalen, Nämndhuset.**

Hålltider för sammanträdet

09.30 – 10.00	Budgetuppföljning och uppföljning av volymökningar – controller
09.30 – 10.00	Redovisning av planerad effekt samt uppnådd effekt av beslutade besparingar – Mats Collin
10.00 – 10.20	Fika
10.20 – 10.40	Analys av ekonomin i den kommunala hemtjänsten – Fredrik Mattsson
11.30 – 11.45	Riktlinjer för serveringstillstånd – Lisbet Sander och Ali Ahlirof

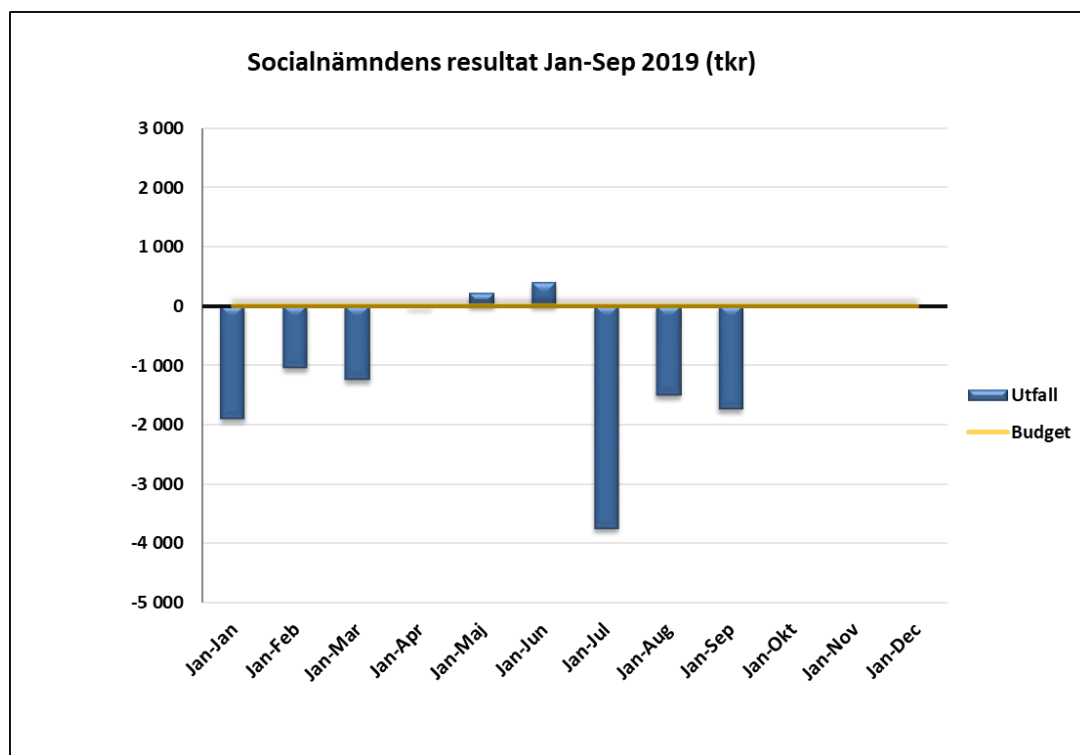
Föredragningslista

1. Val av justerare och tid för justering
2. Fastställande av föredragningslista
3. Budgetuppföljning 2019
4. Månadsuppföljning volymökningar 2019
5. Redovisning av planerad effekt samt uppnådd effekt av beslutade besparingar
6. Analys av ekonomin i den kommunala hemtjänsten
7. Utredning om servicetjänster kan bedrivas av annan aktör
8. Riktlinjer för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen samt försäljning och tillsyn av tobaksvaror och receptfria läkemedel
9. Kommungemensam familjehemsvård
10. Planering Socialnämnden 2019
11. Anmälan av delegationsbeslut 2019
12. Attestantförteckning 2019
13. Uppdrag till Socialförvaltningen
14. Skrivelser, meddelanden, beslut
15. Anmälan av kurser och utbildningar
16. Anmälan av protokoll
17. Information från förvaltningen
18. Information från ordförande
19. Eventuellt tillkommande ärende

Krister Mc Carthy
ordförande

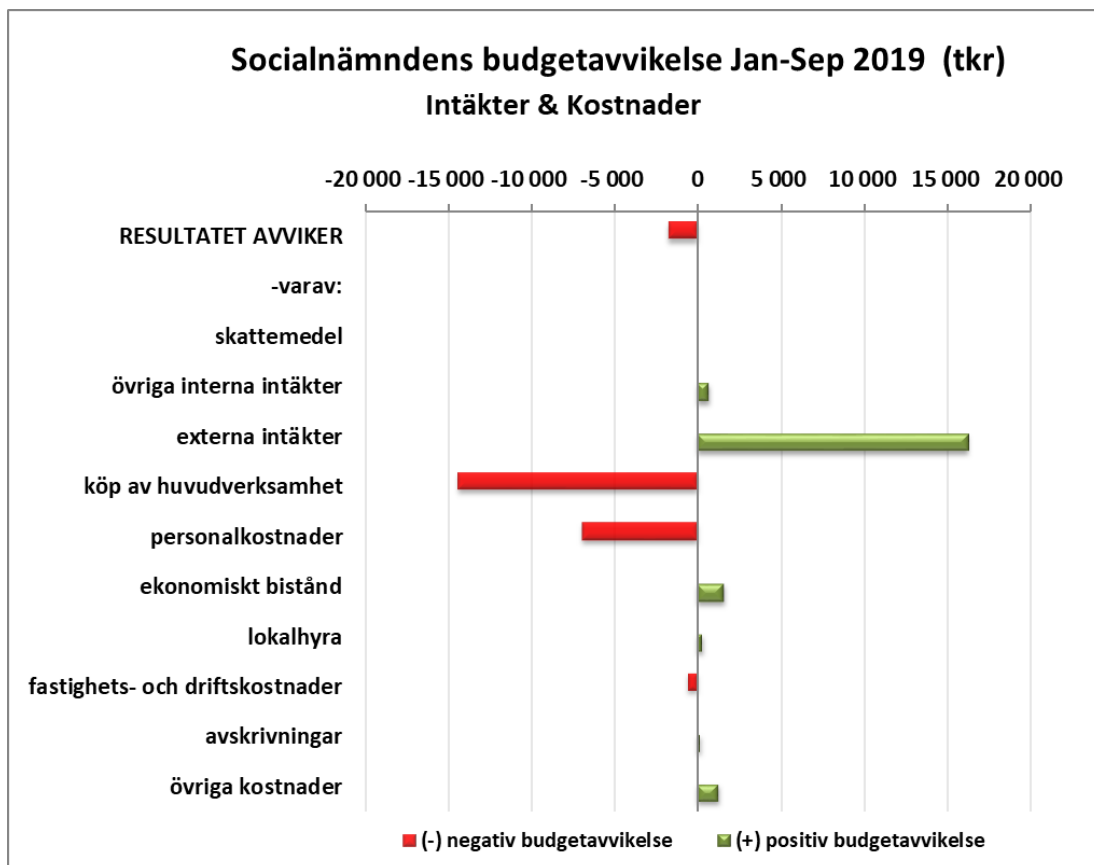
Budgetuppföljning september

Socialnämnden redovisar ett underskott motsvarande 1,7 mnkr ackumulerat september, vilket motsvarar 0,3 procent av periodbudgeten.

Budgetuppföljning intäkter och kostnader

Kostnaderna överstiger budget med totalt 18,7 mnkr. Den största kostnadsavvikelsen avser köp av huvudverksamhet. Med köp av huvudverksamhet menas exempelvis placeringar, hemtjänst och personlig assistans verkställda av externa aktörer. Anledningen till att kostnaderna har överstigit budget är att volymerna är högre än beräknat. En annan orsak till kostnadsavvikelsen är högre personalkostnader än beräknat. Drygt hälften av underskottet på personalkostnader avser arvoden och omkostnadstillägg för insatser så som familjehem, kontaktpersoner och ledsagarservice.

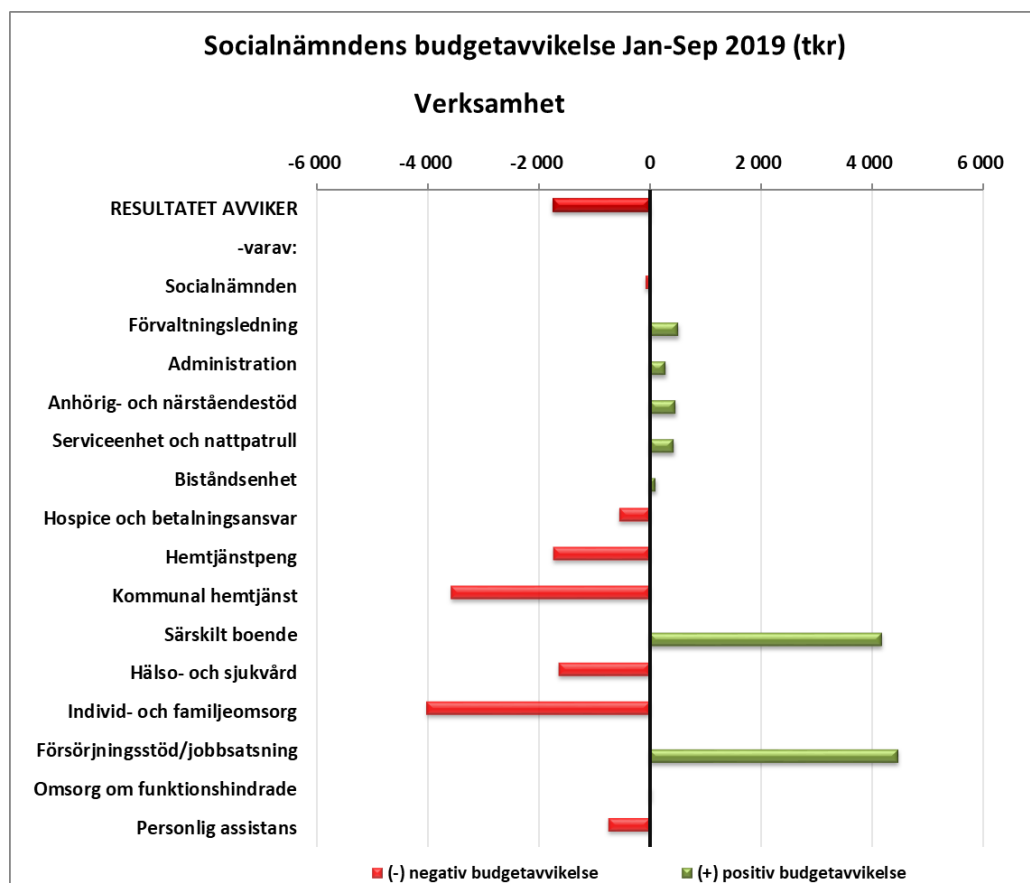
Högre intäkter än budgeterat, 17 mnkr, täcker till viss del upp nämndens kostnadsavvikelse. Den enskilt största positiva intäktsavvikelsen avser bidragsintäkter motsvarande 8 mnkr erhållna från Migrationsverket.

Budgetuppföljning 2019 (tkr)	Resultat ackumulerat augusti	Resultat ackumulerat september	Differens föregående månad
skattemedel	401 253	452 958	51 705
övriga interna intäkter	1 895	2 210	315
externa intäkter	74 070	82 422	8 352
köp av huvudverksamhet	-64 695	-72 594	-7 898
personalkostnader	-309 021	-349 337	-40 316
ekonomiskt bistånd	-16 609	-18 159	-1 550
lokalhyra	-41 532	-46 774	-5 242
fastighets- och driftskostnader	-2 943	-3 448	-505
avskrivningar	-530	-596	-66
övriga kostnader	-43 411	-48 429	-5 018
Summa	-1 523	-1 747	-224

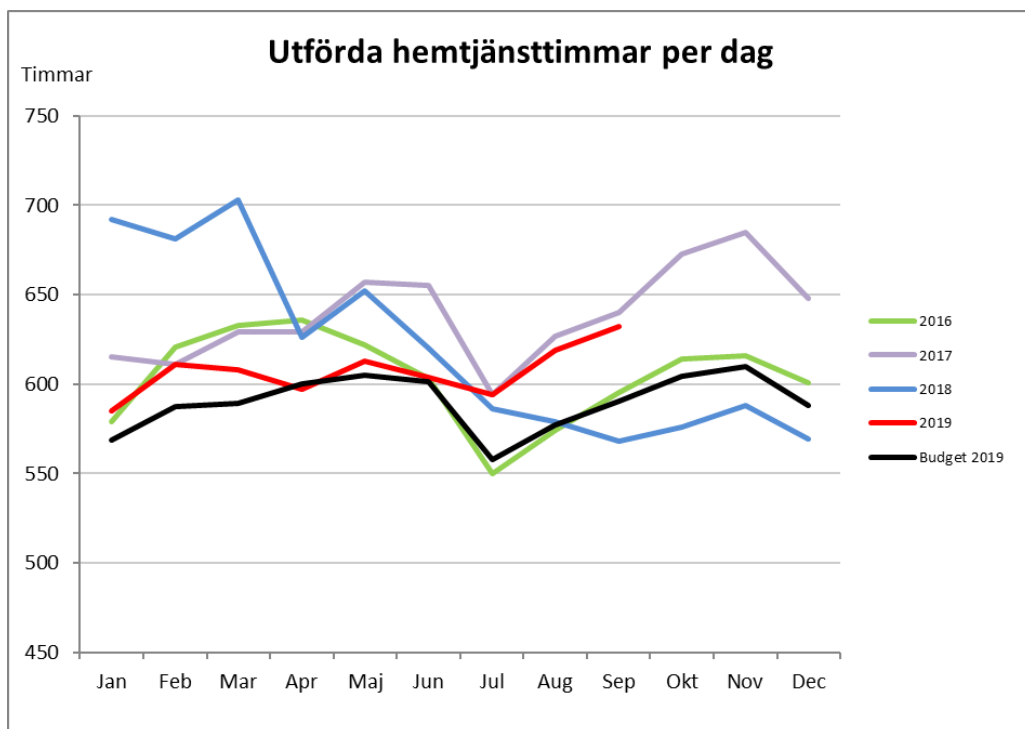

Budgetuppföljning per verksamhetsområde

Hemtjänsten (Hemtjänstpeng¹ + Kommunal hemtjänst) redovisar ett underskott på totalt 5,3 mnkr varav 1,7 mnkr avser hemtjänstpeng. Underskottet på hemtjänstpeng beror på att fler hemtjänsttimmar än budgeterat har utförts. Till och med september månad har 5 649 fler timmar utförts, vilket motsvarar i genomsnitt 20,7 timmar per dag.

¹ Hemtjänstpeng är den ersättning som betalas ut för utförd tid hos brukare till både privata aktörer och hemtjänst i egen regi (kommunal utförare). I hemtjänstpeng inryms även omsorgsintäkter, bidragsintäkter och kostnader för matdistribution.

Det underskott som den kommunala hemtjänsten redovisar beror på att personalkostnaderna är högre än budgeterat. Av verksamhetens totala kostnader består över 90 % av personalkostnader.

Särskilt boende redovisar ett överskott motsvarande 4,2 mnkr. Lägre personalkostnader och högre intäkter för omsorgsavgifter än budgeterat är de främsta förklaringarna till överskottet. Den främsta orsaken till att personalkostnaderna är lägre än budgeterat ackumulerat är att många av de besparingsåtgärder som vidtagits har genomförts tidigare än beräknat. Den senaste månaden visar på ett negativt resultat vilket beror på högre personalkostnader än budgeterat.

Hälso- och sjukvården redovisar ett underskott motsvarande 1,6 mnkr. Den största avvikelsen är kostnader för inhyrd personal. En förklaring till detta är att det har varit svårt att rekrytera sjuksköterskor till vakanta tjänster samt att bemanna under sommaren. Den främsta anledningen till förbättringen från föregående månad är lägre kostnader för egen personal än budgeterat.

Högre placeringskostnader för barn och unga är främsta anledningen till budgetunderskottet inom Individ- och familjeomsorgen. Det är både

placeringar på HVB (Hem för vård eller boende) samt familjehem som avviker negativt. En annan delförklaring till Individ- och familjeomsorgens underskott är att intäkterna för Bogården² är lägre än budgeterat. Intäkterna för Stödboende är högre än budgeterat vilket beror på erhållna intäkter från migrationsverket som avser en tidigare period.

Försörjningsstöd inklusive "Jobbsatsningen"³ visar ett ackumulerat överskott på 4,5 mnkr. Anledningen är högre intäkter från Försäkringskassan och schablonintäkter från Migrationsverket samt lägre utbetalt ekonomiskt bistånd än budgeterat. Under september har 233 hushåll fått utbetalt ekonomiskt bistånd vilket är en minskning med 40 hushåll från föregående månad.

Fler individer med personlig assistans där kommunen har hela kostnadsansvaret än budgeterat ger ett underskott motsvarande 0,7 mnkr.

Budgetuppföljning 2019 (tkr)	Resultat ackumulerat augusti	Resultat ackumulerat september	Differens föregående månad
Socialnämnden	-77	-79	-1
Förvaltningsledning	373	518	145
Administration	292	300	8
Anhörig- och närståendestöd	466	478	12
Serviceenhet och nattpatrull	398	447	50
Biståndsenhet	83	115	32
Hospice och Betalningsansvar	-497	-541	-44
Hemtjänstpeng	-1 264	-1 728	-464
Kommunal hemtjänst	-3 123	-3 569	-446
Särskilt boende	4 487	4 179	-308
Hälsö- och sjukvård	-2 289	-1 631	658
Individ- och familjeomsorg	-3 616	-4 016	-400
Försörjningsstöd inkl "Jobbsatsningen"	3 929	4 478	548
Omsorg om funktionshindrade	78	43	-35
Personlig assistans	-764	-742	22
Summa	-1 523	-1 747	-224

² Bogården är ett utredningshem för barn och föräldrar.

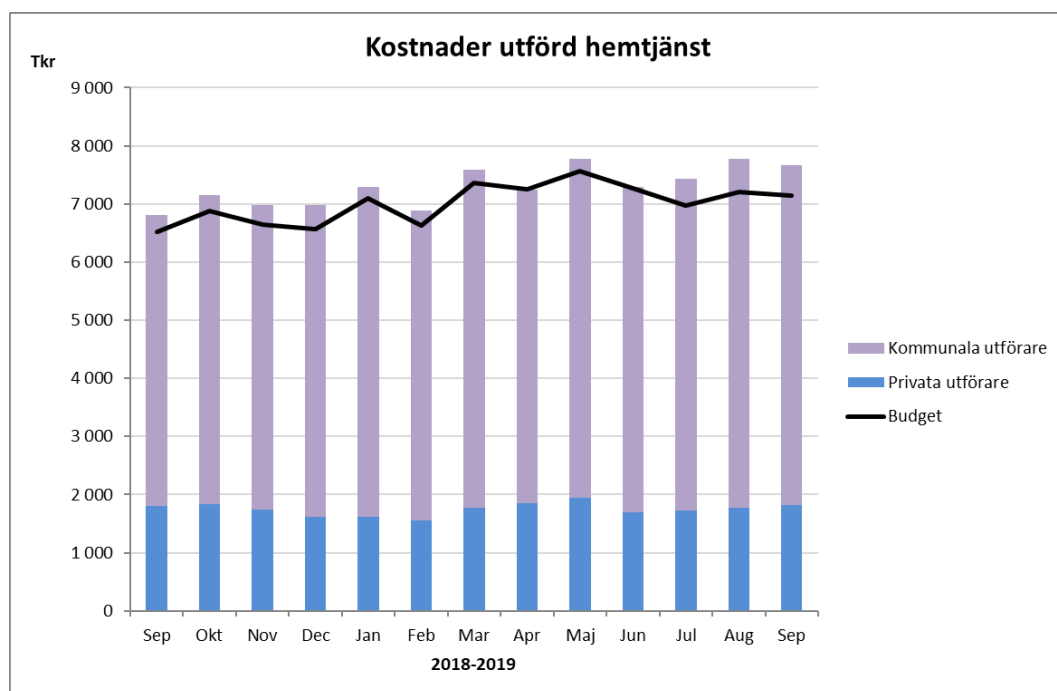
³ "Jobbsatsningen" är en samverkan med Arbetslivsförvaltningen för personer långt från arbetsmarknaden.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER INTÄKTER OCH KOSTNADER PER MÅNAD 2019

	Årsbudget	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa	%	Riktigtpunkt
Tkr																
INTÄKTER																
Bidrag	27 991	3 673	3 401	3 830	4 196	4 538	3 893	2 658	6 143	3 388				35 721	127,6	76,9
Skattemedel	596 600	49 909	49 646	47 310	49 370	49 874	49 963	50 825	54 357	51 705				452 958	75,9	75,9
Övriga intäkter	60 924	5 252	5 396	5 408	5 347	5 375	5 684	5 662	5 509	5 279				48 911	80,3	75,6
Summa intäkter	685 515	58 834	58 443	56 547	58 913	59 788	59 540	59 145	66 009	60 371	0	0	0	537 589	78,4	75,9
KOSTNADER																
Hemtjänst	-99 243	-8 694	-8 404	-8 642	-8 710	-8 851	-8 869	-9 811	-9 774	-9 492				-81 246	81,9	75,9
Lönekostnader	-364 555	-29 129	-28 886	-28 552	-29 861	-31 194	-30 814	-34 152	-34 697	-32 242				-279 526	76,7	76,2
Lokaler	-62 746	-5 156	-5 150	-5 273	-5 224	-4 996	-5 103	-5 033	-5 000	-5 159				-46 093	73,5	75,1
Försörjningsstöd	-27 525	-2 273	-2 161	-2 024	-2 014	-2 568	-1 864	-2 219	-2 095	-1 640				-18 857	68,5	75,1
Placeringar IFO	-29 372	-3 790	-2 966	-3 363	-2 850	-3 049	-3 780	-3 072	-3 502	-3 685				-30 057	102,3	75,0
Placeringar OoF	-6 976	-850	-758	-574	-821	-694	-924	-790	-759	-804				-6 973	100,0	75,0
Personlig assistans	-34 128	-2 972	-3 005	-3 022	-3 099	-3 322	-3 225	-3 159	-3 268	-2 886				-27 958	81,9	75,0
Hospice/Utskrivningsklara	-507	-123	-157	-177	-89	-24	-105	-136	-71	-87				-969	191,3	75,0
Övriga kostnader	-60 464	-7 774	-6 092	-5 126	-5 020	-4 841	-4 679	-4 930	-4 596	-4 601				-47 657	78,8	77,1
Summa kostnader	-685 515	-60 759	-57 578	-56 751	-57 688	-59 539	-59 362	-63 301	-63 763	-60 594	0	0	0	-539 336	78,7	75,9
NETTOKOSTNADER	0	-1 924	865	-205	1 225	249	177	-4 156	2 246	-223	0	0	0	-1 747		
Hemtjänst	Samtliga kostnader för både Hemtjänstpeng och Kommunal hemtjänst															
Försörjningsstöd	Inklusive kostnader för "Jobbsatsningen"															
Övriga kostnader	Leasingbilar, friskvård och rehabilitering, tekniska hjälpmedel, inkontinensmaterial, larm, annonser, resor, livsmedel och förbrukningsmaterial mm															

Socialnämndens uppföljning volymökningar september 2019

Hemtjänstpeng

Diagrammet visar kostnader för utförda hemtjänsttimmar under verksamheten Hemtjänstpeng, vilket är det samma som utdelad ersättning till kommunala och privata utförare.

	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Antal brukare	552	554	566	571	587	585	578	574	577	576	579	576	581
varav kommunala	435	440	446	455	475	473	469	458	462	467	469	467	468
varav privata	117	114	120	116	112	113	109	116	115	109	110	109	113

Antal brukare med beslut om hemtjänst i ordinärt boende, exklusive brukare med enbart larm, insatser enligt HSL (Hälsö- och sjukvårdslagen) och/eller matdistribution. Rullande 13 månader.

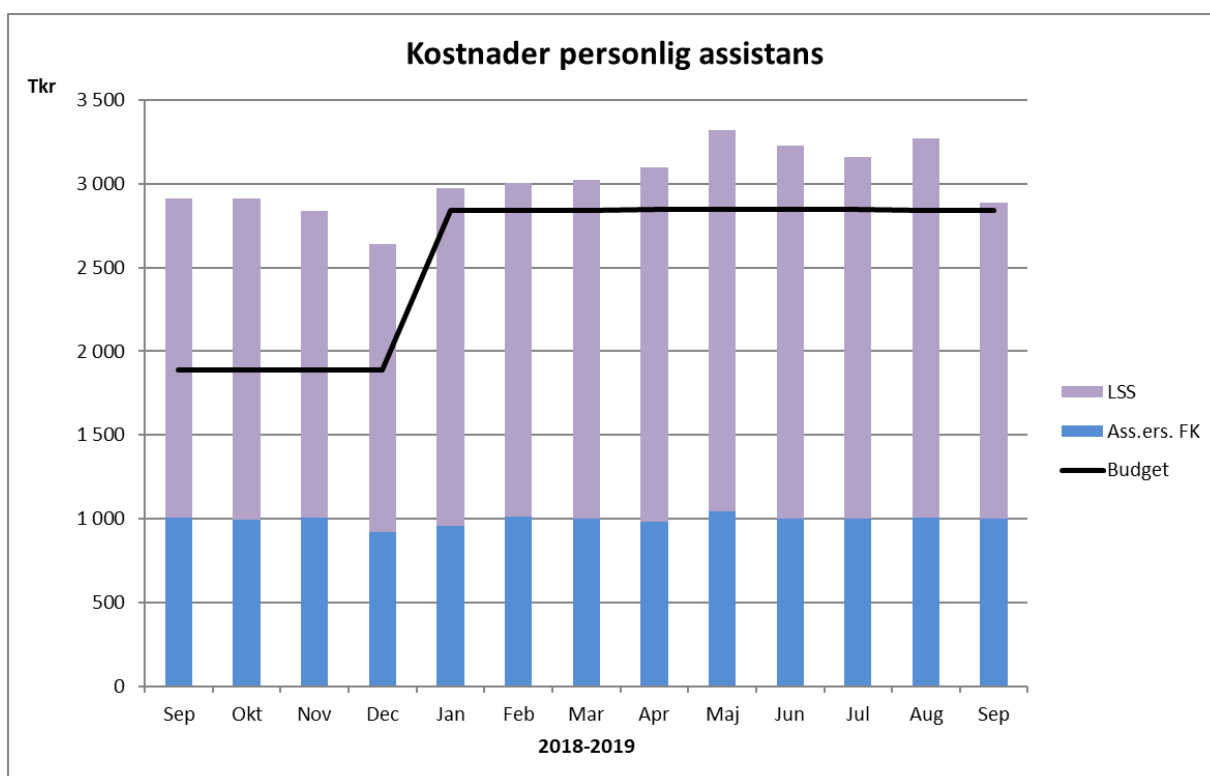
	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Utförda tim/dag	568	576	588	569	585	611	606	597	613	604	594	619	632
varav kommunala	429	441	449	444	461	481	474	453	473	471	463	484	490
varav privata	139	135	139	125	124	130	132	144	140	133	131	135	142

Rullande 13 månader.

Mnkr	Dec 2018	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Ack. resultat	-9,3	-0,3	-0,5	-0,7	-0,6	-0,4	-0,3	-0,7	-1,3	-1,7

I resultatet ingår intäkter för omsorgsavgifter, momskompensation samt intäkter och kostnader för matdistribution.

Personlig assistans

Diagrammet visar kostnader till Försäkringskassan (FK) där kommunen betalar för de 20 första timmarna i veckan som utförs (Ass.ers. FK) samt till assistansanordnare där kommunen står för hela kostnaden (LSS, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Beslut från Försäkringskassan som gäller retroaktivt påverkar periodiseringen av enskilda månader.

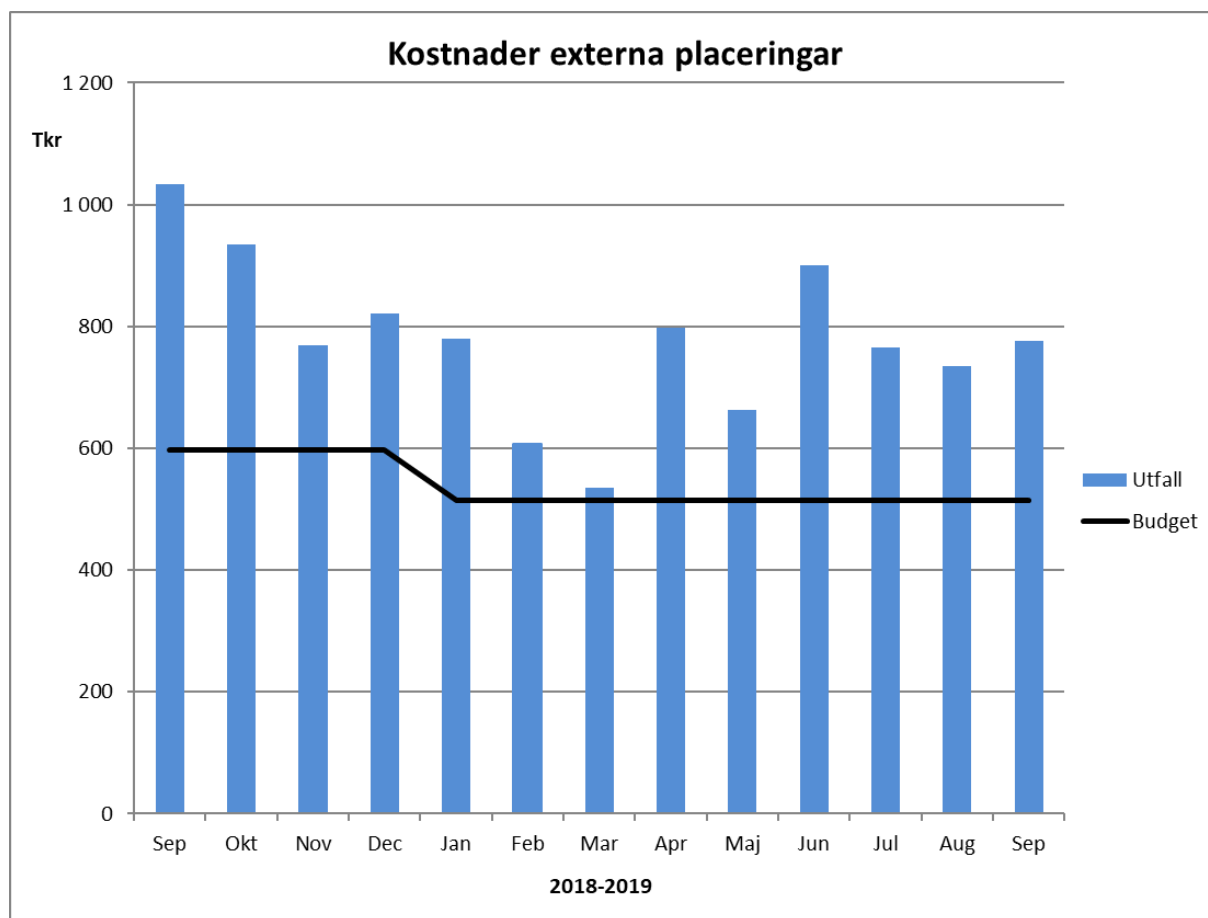
	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Antal brukare LSS	17	18	18	18	19	20	20	20	20	20	20	20	19

Rullande 13 månader.

Mnkr	Dec 2018	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Ack. resultat	-10,5	-0,1	-0,3	-0,5	-0,6	-1,0	-1,4	-1,7	-0,8	-0,7

I resultatet ingår bidragsintäkter från Migrationsverket.

Externa placeringar Omsorg om funktionshindrade

Diagrammet visar kostnader för externa placeringar inom Omsorg om Funktionshindrade. Periodiseringsavvikelser mellan enskilda månader förekommer.

Ext. placerade	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Antal brukare	14	12	10	10	10	9	9	11	11	12	13	12	12

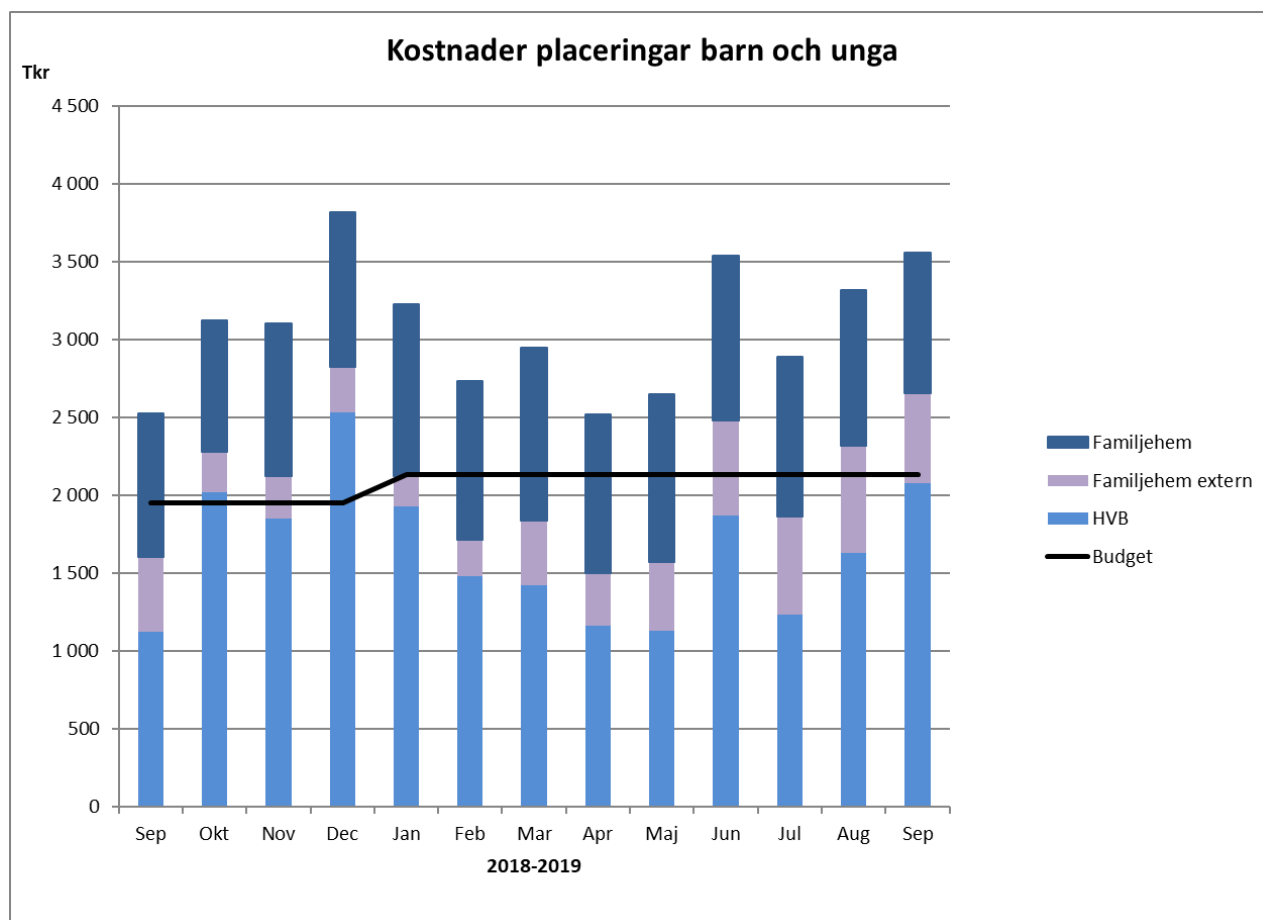
Ej verkställda beslut	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Antal brukare	8	8	6	6	7	6	6	5	3	4	3	2	3

Boendebeslut som överstigit tre månader

Mnkr	Dec 2018	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Ack. resultat	-4,9	-0,4	-0,5	-0,6	-1,0	0,1	-0,6	-0,9	-0,8	-1,1

I resultatet ingår intäkter för avgifter, statsbidrag och momskompensation.

Placeringar IFO Barn- och familjeenheten

Diagrammet visar kostnader för externa placeringar inom Barn- och familjeenheten. Periodiseringsavvikelser mellan enskilda månader förekommer. Familjehem extern avser konsulentstödda familjehem. HVB betyder hem för vård eller boende.

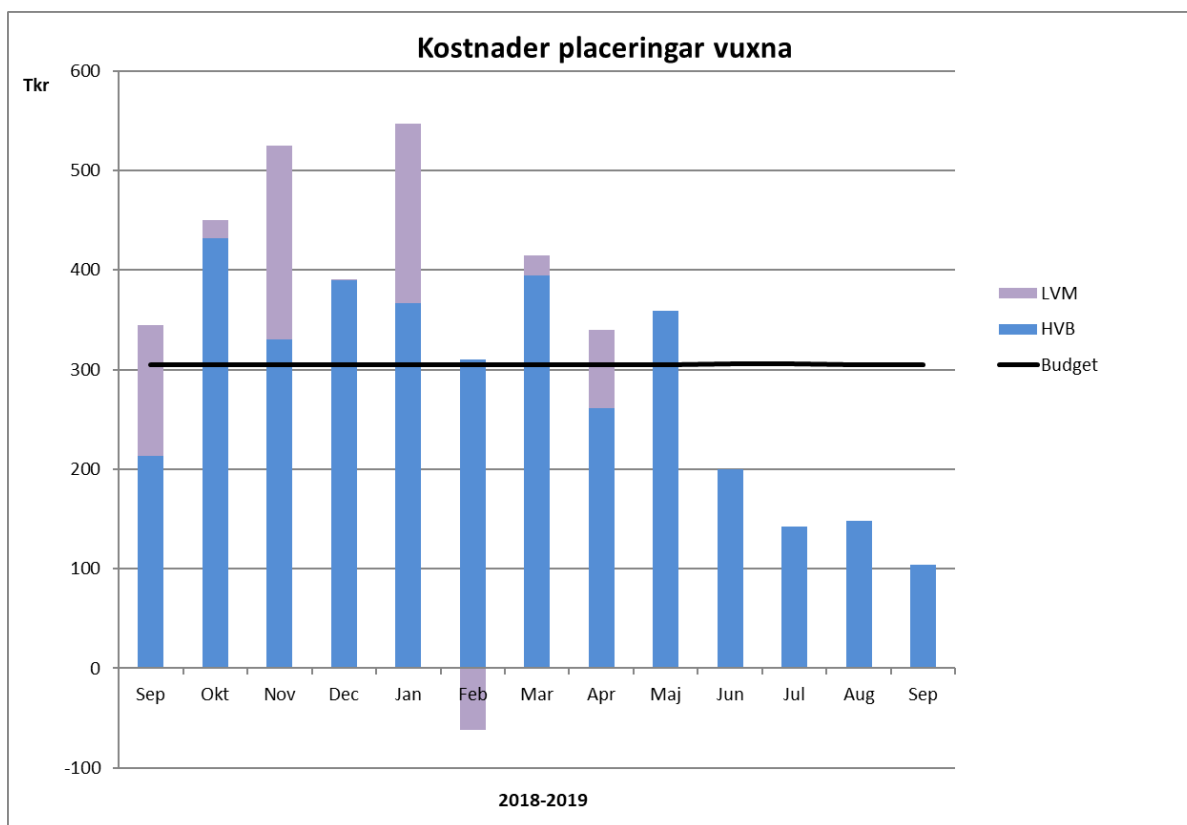
	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Antal brukare	66	63	67	66	66	64	63	62	60	62	60	65	67
varav Fam.	36	37	37	38	38	40	41	41	41	38	37	37	38
varav Fam. extern	10	6	6	6	6	7	6	6	6	10	11	10	10
varav HVB	20	20	24	22	22	17	16	15	13	14	12	18	19

Rullande 13 månader.

Mnkr	Dec 2018	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Ack. resultat	-8,9	-0,4	-0,7	-1,3	-1,4	-1,6	-2,9	-3,5	-4,1	-5,5

I resultatet ingår bidragsintäkter från Migrationsverket och momskompensation.

Placeringar IFO Vuxenenheten

Diagrammet visar kostnader för externa placeringar inom Vuxenenheten. Periodiseringsavvikelser mellan enskilda månader förekommer. HVB betyder hem för vård eller boende och LVM betyder lagen om vård av missbrukare.

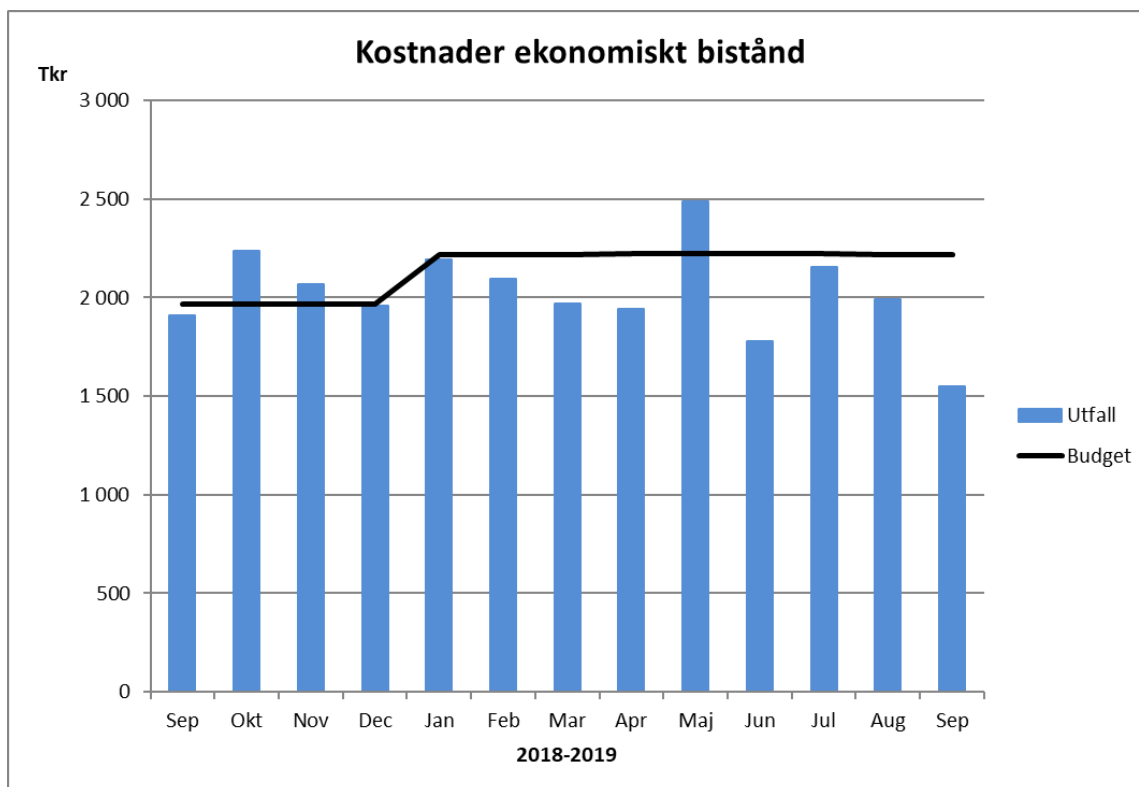
	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Antal brukare	9	8	8	6	8	7	7	7	6	5	3	4	4
varav HVB	8	7	7	5	7	6	6	6	6	5	3	4	4
varav LVM	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0

Rullande 13 mån

Mnkr	Dec 2018	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Ack. resultat	-0,5	-0,2	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	-0,1	0,1	0,3

I resultatet ingår intäkter för momskompensation.

Försörjningsstöd

Diagrammet visar kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd.

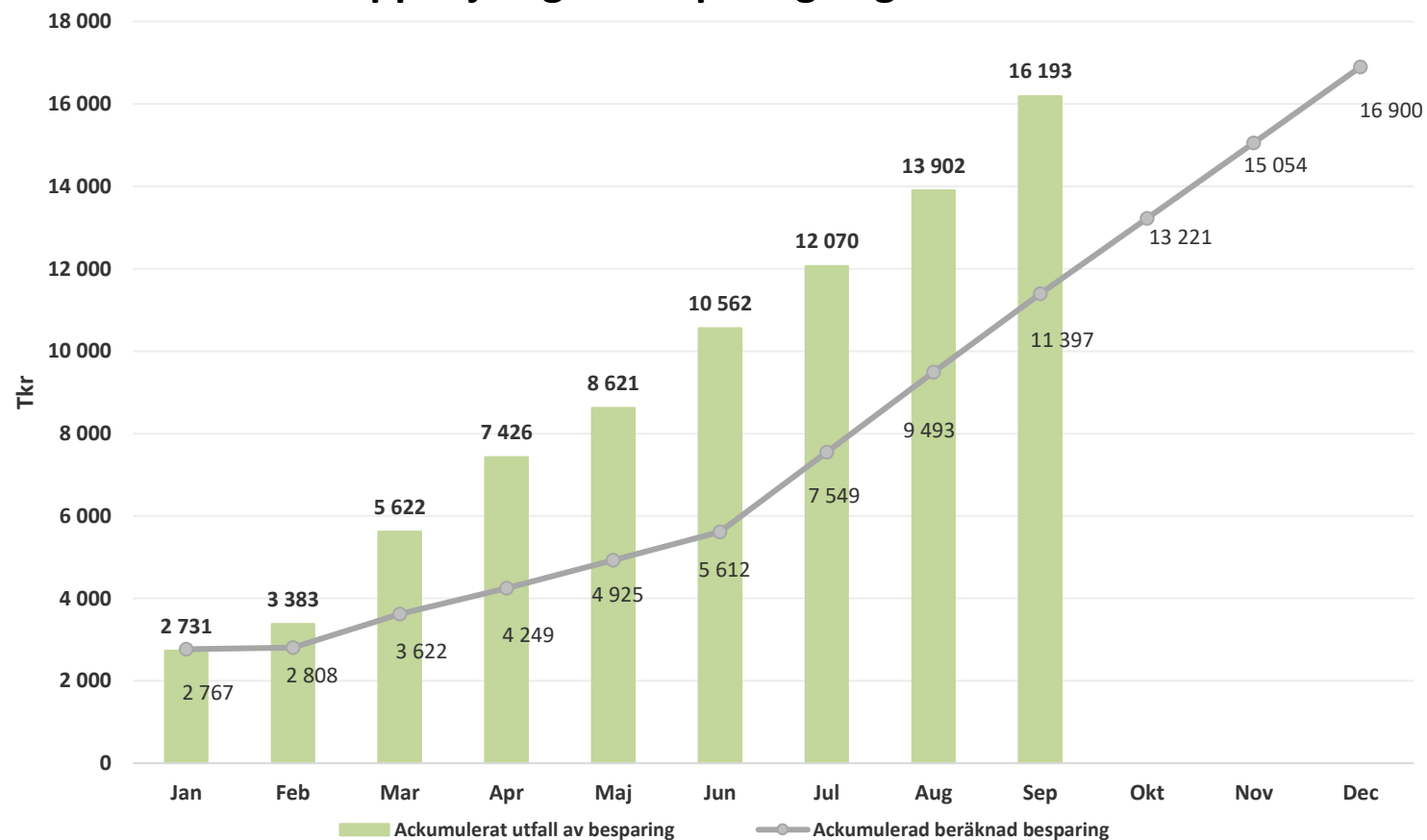
	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Antal hushåll	278	298	302	297	308	294	281	283	315	269	293	273	233

Ett hushåll kan innehålla varierande antal personer. Rullande 13 månader.

Mnkr	Dec 2018	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep
Ack. resultat	-4,2	0,4	0,9	1,3	2,2	2,3	3,0	3,2	3,9	4,5

I resultatet ingår kostnader till Arbetslivsförvaltningen för "Jobsatsningen" samt intäkter från Migrationsverket och Försäkringskassan.

Uppföljning av besparingsåtgärder 2019

Verksamhetsåret 2019**Jan   Feb   Mar   Apr   Maj   Jun   Jul   Aug   Sep   Okt   Nov   Dec   Summa****Uppföljning av åtgärder, Verksamhetsplan 2019****Särskilt boende och hemtjänst****Avveckling 1,0 tjänst Anhörigkonsulent**

Beräknad effekt 200 tkr	0	0	0	0	0	0	33	33	33	33	33	33	200
Utfall av besparingsåtgärd	0	42	42	42	42	42	42	42	42				334

1,0 tjänst uppsagd av berörd person som sökt och fått annan tjänst inom förvaltningen. Avslutas i februari.

Avveckling 9,0 tjänst Aktivitetsledare

Beräknad effekt 2 200 tkr	0	0	0	0	0	0	367	367	367	367	367	367	2 200
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	135	271	271	271	271	271	271				1 761

Förhandlingar genomförda för samtliga. 7 har tackat ja till omplaceringserbjudande. Ekonomisk effekt fr o m mars för 5 av dessa tjänster och fr o m april för 2. 2 har tackat nej till omplaceringserbjudande och arbetar som extra resurser inom särskilt boende och ekonomisk effekt beräknas för en medarbetare fr o m oktober och för en fr o m april 2020.

Successiv avveckling av Ugglan

Beräknad effekt 2 400 tkr	0	0	0	270	280	290	260	270	280	240	250	260	2 400
Utfall av besparingsåtgärd	0	537	473	403	345	363	107	189	306				2 723

Verksamhetsövergång genomförd enligt plan 2019-02-15. Totalt är 26 av 51 lägenheter avvecklade. Intäkterna har minskat mindre än beräknat. Den genomsnittliga utförda hemtjänsttiden per brukare och dag har sedan beslutet om avveckling ökat, men inte i samma omfattning som beräknats.

Verksamhetsåret 2019**Jan   Feb   Mar   Apr   Maj   Jun   Jul   Aug   Sep   Okt   Nov   Dec   Summa****Omvandling av en avdelning inom Korttidsenheten till permanent särskilt boende**

Beräknad effekt - Ingår i Ugglans effekt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Utfall av besparingsåtgärd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Planerad uppstart 4 februari. Genomfört under januari månad. Beräknad effekt ingår i resultatet av avveckling av Ugglan.

Sänkt bemanning inom Korttidsenheten 2,7 tjänst

Beräknad effekt 700 tkr	0	0	0	0	0	0	117	117	117	117	117	118	700
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	117	117	117	117	117	117				702

Förhandling i februari angående omplaceringar. Effekt från och med april.

Avveckling Solbrännans matsal

Beräknad effekt 100 tkr	0	0	0	0	0	0	17	17	17	17	17	17	100
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0

Sista dag för servering var 28 februari. Förhandling genomförd. Kostnad under uppsägningstid.

Avveckling Ängecenters matsal

Beräknad effekt 400 tkr	0	0	0	0	0	0	67	67	67	67	67	67	400
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0

Sista dag för servering var 20 januari. Förhandling genomförd. Kostnad under uppsägningstid.

Verksamhetsåret 2019**Jan   Feb   Mar   Apr   Maj   Jun   Jul   Aug   Sep   Okt   Nov   Dec   Summa****Avveckling Trygg hemgång, 3,0 tjänst usk**

Beräknad effekt 930 tkr	0	0	0	0	0	0	155	155	155	155	155	155	930
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	85	37	37	37	37	37	37				306

Avveckling av tjänster har genomförts. 1 har tackat ja till omplaceringserbjudande. 2 har tackat nej och arbetar under uppsägningstiden t o m september inom Hälso- och sjukvården. Under mars månad arbetade dessa personer på vakanser och under april till september som extra resurs.

Sänkt bemanning natt inom Ädelhems säbo 1,92 tjänst

Beräknad effekt 500 tkr	0	0	0	0	0	0	83	83	83	83	83	83	500
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	56	83	83	83	83	83	83				556

Förhandling i februari angående omplaceringar. Samtliga medarbetare har tackat ja till omplaceringserbjudande. Ekonomiskt effekt från och med mars.

Sänkt bemanning natt inom Koltrastens säbo 1,92 tjänst

Beräknad effekt 400 tkr	0	0	0	0	0	0	67	67	67	67	67	67	400
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	45	67	67	67	67	67	67				445

Förhandling i februari angående omplaceringar. Samtliga medarbetare har tackat ja till omplaceringserbjudande. Ekonomiskt effekt från och med mars.

Avveckling 1,0 tjänst Enhetschef ÄO

Beräknad effekt 300 tkr	0	0	0	0	0	0	50	50	50	50	50	50	300
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	25	50	50	50	50	50				275

Förhandling i februari angående omplacering. Tackat ja till omplaceringserbjudande. Börjar arbeta som sjuksköterska inom HSL fr o m 15 april.

Verksamhetsåret 2019**Jan   Feb   Mar   Apr   Maj   Jun   Jul   Aug   Sep   Okt   Nov   Dec   Summa****Avveckling 1,0 Gruppleddare hemtjänst**

Beräknad effekt 245 tkr	0	0	0	0	0	0	41	41	41	41	41	41	245
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	0	0	0	41	41	41				123

Förväntad effekt enligt plan, dvs fr o m juli.

Hälso- och sjukvård**Avveckling 0,78 tjänst ssk natt**

Beräknad effekt 300 tkr	0	0	0	0	0	0	50	50	50	50	50	50	300
Utfall av besparingsåtgärd	0	50	50	50	50	50	50	50	50				400

Berörd person har sagt upp sig. Avslut sker i februari.

Individ- och familjeomsorgen**Avveckling 1,0 tjänst Utvecklare flykting- och asylfrågor**

Beräknad effekt 500 tkr	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500
Utfall av besparingsåtgärd	482	0	0	0	0	0	0	0	0				482

Förhandlat, varsel om uppsägning klart. Minskad budgetpost från och med januari. Medarbetaren har avslutat sin tjänst på egen begäran fr o m 19-02-01.

Förändrat avtal avseende Jobbsatsning

Beräknad effekt 300 tkr	300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	300
Utfall av besparingsåtgärd	300	0	0	0	0	0	0	0	0				300

Genomförs under året. Redovisas kontinuerligt i separat nämndsärende. Minskad budgetpost från och med januari.

Verksamhetsåret 2019**Jan   Feb   Mar   Apr   Maj   Jun   Jul   Aug   Sep   Okt   Nov   Dec   Summa****Avveckling 1,0 tjänst socialsekreterare**

Beräknad effekt 300 tkr	0	0	0	0	0	0	50	50	50	50	50	50	300
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	44	44	44	44	44	44				264

Förhandling i februari angående omplacering. Berörd medarbetare slutar på egen begäran fr o m 2019-04-01.

Avveckling 1,0 tjänst inom Resursteamet

Beräknad effekt 300 tkr	0	0	0	0	0	0	50	50	50	50	50	50	300
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	40	40	40	40	40	40				240

Förhandling i februari angående omplacering. Berörd medarbetare övergår till annan anställning inom kommunen fr o m 2019-04-01.

Omsorg om funktionshindrade**Avveckling 2,0 tjänst Habiliteringsassistent**

Beräknad effekt 925 tkr	925	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	925
Utfall av besparingsåtgärd	925	0	0	0	0	0	0	0	0				925

Ej tillsatta. Personalbudget minskad från och med januari.

**Avveckling 3,0 tjänst Habiliteringsassistent DV
+ lokalkostnad**

Beräknad effekt 800 tkr	0	0	0	0	0	0	133	133	133	133	133	133	800
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	0	0	0	133	133	133				400

Genomförs enligt plan.

Verksamhetsåret 2019**Jan   Feb   Mar   Apr   Maj   Jun   Jul   Aug   Sep   Okt   Nov   Dec   Summa****Ändrade regler för ersättning för vissa omkostnader i samband med ledsagning**

Beräknad effekt 100 tkr	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	100
Utfall av besparingsåtgärd	24	22	21	15	24	24	16	31	19				197

Genomfört. Förvaltningen följer nämndens beslut.

Införande av avgift för individstöd, ledsagning och kontaktperson enligt SoL

Beräknad effekt 400 tkr	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	400
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0

Återremitterat från KS. Socialnämnden beslutade i mars att inte införa avgifter för dessa insatser.

Biståndsenheten**Avveckling 1,0 tjänst Biståndshandläggare**

Beräknad effekt 500 tkr	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500
Utfall av besparingsåtgärd	500	0	0	0	0	0	0	0	0				500

Genomfört fr o m 2019-01-01. Minskad budget från och med januari.

Förvaltningsövergripande**Mjuka stopp**

Beräknad effekt 500 tkr	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500
Utfall av besparingsåtgärd	500	0	0	0	0	0	0	0	0				500

Minskat budget för utbildning med 0,5 mnkr fr o m 2019-01-01

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa

Särskilt boende och hemtjänst

Ej starta ombyggnation Härnögården													
Beräknad effekt 900 tkr	0	0	225	75	75	75	75	75	75	75	75	75	900
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	225	75	75	75	75	75	75				675
Beslutet följs.													

Ej tillsätta vakans, administratör													
Beräknad effekt 100 tkr	0	0	24	8	9	9	9	9	8	8	8	8	100
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	24	8	9	9	9	9	8				76
Beslutet följs.													

Verksamhetsåret 2019**Jan   Feb   Mar   Apr   Maj   Jun   Jul   Aug   Sep   Okt   Nov   Dec   Summa****Detaljbudgetförändring TES**

Beräknad effekt 300 tkr	0	0	75	25	25	25	25	25	25	25	25	25	300
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	75	25	25	25	25	25	25				225

Minskad budget och beslutet följs.

Individ- och familjeomsorgen**Projekt försörjningsstöd**

Beräknad effekt 300 tkr	0	0	0	34	34	33	33	33	33	33	33	34	300
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	400	279	-265	440	64	228	668				1 814

"Att bryta långvarigt bidragsberoende". 78 hushåll med långvarigt bidragsberoende på minst 10 månader har blivit självförsörjande. 70 hushåll med långvarigt bidragsberoende har tillkommit. Antalet hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd har minskat med i genomsnitt 29 hushåll per månad under årets första nio månader i jämförelse med samma period i fjol. I denna uppföljning redovisas utfall mot budget för ekonomiskt bistånd.

Omsorg om funktionshindrade**Transporter daglig verksamhet till Samhällsnämnden**

Beräknad effekt 600 tkr	0	0	150	50	50	50	50	50	50	50	50	50	600
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	150	50	50	50	50	50	50				450

Beslutet följs.

Verksamhetsåret 2019**Jan   Feb   Mar   Apr   Maj   Jun   Jul   Aug   Sep   Okt   Nov   Dec   Summa****Ökade kostnader korttidstillsyn**

Beräknad högre kostnad 200 tkr	0	0	-50	-17	-16	-17	-16	-17	-16	-17	-17	-17	-200
Utfall	0	0	-50	-17	-16	-17	-16	-17	-16				-149

Överenskommelse med skolförvaltningen.

Arbetskläder

Beräknad effekt 400 tkr	0	0	99	34	33	33	33	33	33	34	34	34	400
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	123	42	41	41	38	41	41				367

Verksamheten har 100 tkr kvar i budget för inköp av arbetskläder. Ackumulerat september har verksamheten inhandlat arbetskläder för 3,7 tkr.

Högre intäkter Elevhem

Beräknad effekt 100 tkr	0	0	24	9	8	9	9	9	8	8	8	8	100
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	36	9	8	9	9	9	8				88

Alla 8 platser är belagda.

Minskad vikariebudget

Beräknad effekt 200 tkr	0	0	0	0	40	40	40	40	40	0	0	0	200
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	124	43	1	23	59	119	85				454

I denna uppföljning redovisas utfall mot budget inkluderat beräknad besparing för personalkostnader.

Verksamhetsåret 2019**Jan   Feb   Mar   Apr   Maj   Jun   Jul   Aug   Sep   Okt   Nov   Dec   Summa****Förvaltningsövergripande**

Ej tillsätta vakans, lokalintendent													
Beräknad effekt 400 tkr	0	0	150	50	50	50	50	50	0	0	0	0	400
Utfall av besparingsåtgärd	0	0	150	50	50	50	50	50	0				400
Lokalintendent är föräldraledig och tjänsten vikariebesätts inte.													

Summa beräknade besparingar	2 767	42	814	627	677	687	1 937	1 945	1 904	1 824	1 834	1 846	16 900
Summa utfall av besparingar	2 731	651	2 240	1 804	1 195	1 941	1 509	1 831	2 291				16 193

Socialförvaltningen
Fredrik Mattsson
fredrik.mattsson@harnosand.se

Socialnämnden

Analys av ekonomin i den kommunala hemtjänsten, delrapport två

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta;

att lägga rapporten till handlingarna, samt

att en uppföljande analys redovisas i oktober 2020.

Beskrivning av ärendet

Denna handling är den andra delrapporten i analys av den kommunala hemtjänstens ekonomi, den första delrapporten lämnades till socialnämnden vid dess sammanträde 2019-06-13 (bifogas denna handling).

Bakgrund

Den kommunala hemtjänstens underskott är per augusti 2019 -3,1 mnkr och prognosen för helår 2019 är -3,8 mnkr. Detta baseras på verksamhetens bedömning utifrån tidigare års utfall. Avvikelsen från budget innebär en belastning för hela förvaltningen.

Analys

Kolada

I det följande presenteras statistik från Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) för de tre senaste tillgängliga åren, 2016-2018. Kommuner anses jämförbara utifrån att de är liknande till sin struktur, enligt Koladas definition:

Liknande kommuner hemtjänst är avsedd för kostnadsjämförelser. Bygger på viktningen referenskostnad 30%, huvudmannaskap hemsjukvård 60% och befolkning 10%.

Nedan följer Koladas tabeller och förvaltningens kommentarer till materialet. Tabellerna redovisar Härnösand, medeltal för de liknande

kommunerna samt kommunerna var för sig. Urvalet av antalet kommuner är relativt litet varför enskilda kommuners förändringar eller uteblivna siffror kan påverka siffrorna mycket.

Antal hemtjänstagare 65-79 år

	2016	2017	2018
Härnösand	134	149	163
Liknande kommuner äldreomsorg, Härnösand, 2017	142	143	142
Mariestad	125	123	135
Avesta	116	120	129
Nybro	154	170	177
Karlskoga	169	174	191
Köping	192	176	127
Eksjö	77	87	81
Karlshamn	162	148	151

Kommentar: Antalet hemtjänstagare har ökat i det aktuella åldersintervallet i Härnösand, medan medeltalet för liknande kommuner varit i stort sett oförändrat. Skillnaden 2018 är 12,9 procent.

Antal hemtjänstagare 80+ år

	2016	2017	2018
Härnösand	360	365	392
Liknande kommuner äldreomsorg, Härnösand, 2017	405	392	368
Mariestad	361	347	349
Avesta	312	322	321
Nybro	363	409	380
Karlskoga	526	496	545
Köping	587	516	345
Eksjö	277	261	266
Karlshamn	411	392	372

Kommentar: Antalet hemtjänstagare har ökat i det aktuella åldersintervallet i Härnösand, medan medeltalet för liknande kommuner sjunkit. Det tillsammans med den tidigare tabellen visar att hemtjänsten ökat i Härnösand när andra kommuner i genomsnitt minskat för de två åldersgrupperna sammantaget. Skillnaden 2018 är 6,1 procent i ålderskategorin och 8,1 procent för båda ålderskategorierna sammantaget.

Medelålder för hemtjänstagare

	2016	2017	2018
Härnösand	83,4	83,0	83,0
Liknande kommuner äldreomsorg, Härnösand, 2017	83,9	83,8	83,6
Mariestad	83,8	83,8	83,9
Avesta	83,6	83,7	83,5
Nybro	83,3	83,4	83,2
Karlskoga	84,3	83,6	83,8
Köping	84,1	84,2	i.u.
Eksjö	84,5	84,2	83,8
Karlshamn	83,6	83,9	83,3

Kommentar: Härnösands kommun har en lägre medelålder per brukare än snittet, vilket indikerar att insatser bedöms vara nödvändiga tidigare än i andra jämförbara kommuner. Skillnaden 2018 är 0,7 procent.

Kostnad, kr/hemtjänsttagare

	2016	2017	2018
Härnösand	277 724	296 418	283 217
Liknande kommuner äldreomsorg, Härnösand, 2017	260 611	279 762	279 834
Mariestad	341 952	363 427	360 091
Avesta	250 280	259 337	241 489
Nybro	230 997	245 936	247 274
Karlskoga	240 335	254 477	241 280
Köping	128 907	149 463	218 004
Eksjö	328 813	353 836	i.u.
Karlshamn	302 990	331 860	370 870

Kommentar: Härnösands kommun har en något högre kostnad per hemtjänsttagare än snittet. Skillnaden 2018 är 1,2 procent. Eksjö som haft höga kostnader 2016 och 2017 har inte lämnat uppgift 2018, vilket sannolikt sänker medelkostnaden för året.

Kostnad, kr/invånare 65+ år

	2016	2017	2018
Härnösand	21 574	23 599	24 223
Liknande kommuner äldreomsorg, Härnösand, 2017	22 703	23 946	23 127
Mariestad	26 555	27 286	27 470
Avesta	19 098	20 234	19 033
Nybro	24 097	28 513	27 534
Karlskoga	22 787	22 997	23 720
Köping	16 502	16 788	16 610
Eksjö	27 886	29 172	i.u.
Karlshamn	21 999	22 634	24 396

Kommentar: Härnösands kommun har en något högre kostnad per hemtjänsttagare än snittet. Skillnaden 2018 är 4,5 procent. Eksjö som haft höga kostnader 2016 och 2017 har inte lämnat uppgift 2018, vilket sannolikt sänker medelkostnaden för året.

Kostnad, kr/invånare 80+ år

	2016	2017	2018
Härnösand	85 171	93 114	94 619
Liknande kommuner äldreomsorg, Härnösand, 2017	83 344	88 482	84 636
Mariestad	100 730	103 106	101 400
Avesta	70 692	75 962	72 664
Nybro	86 848	102 873	97 008
Karlskoga	85 058	86 452	88 249
Köping	61 310	60 833	59 915
Eksjö	97 753	106 744	i.u.
Karlshamn	81 021	83 403	88 581

Kommentar: Härnösands kommun har en högre kostnad per hemtjänsttagare än snittet. Skillnaden 2018 är 10,5 procent. Eksjö som haft höga kostnader 2016 och 2017 har inte

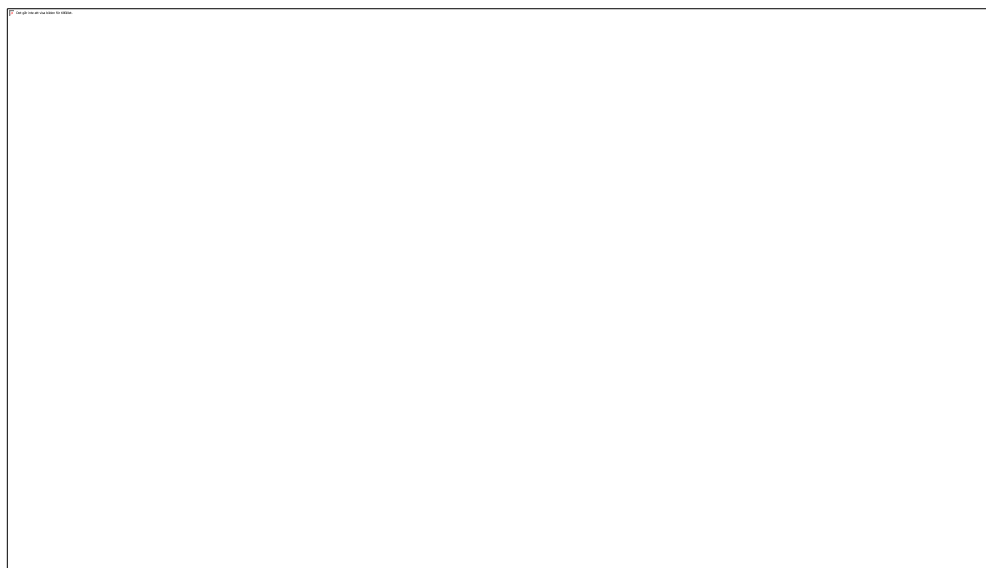
lämnat uppgift 2018, vilket sannolikt sänker medelkostnaden för året. Dock är skillnaden ändå stor i detta åldersintervall och givet att denna åldersgrupp ökat (se tidigare tabell) blir den ekonomiska effekten stor för kommunen.

Sammanfattning: Härnösands kommun har en ökande trend vad gäller antalet hemtjänstbrukare. Det, tillsammans med att kostnaderna per hemtjänsttagare är 1,2 procent högre än medelvärdet gör att kostnadsutvecklingen är ökande. Förslag till åtgärder presenterades i del ett av analysen och såväl arbetsprocesser som nya arbetssätt är igångsatta. Ett exempel är att inhandling av matvaror via webshop nu testas i en hemtjänstenhet. Fler åtgärdsförslag och förändringar i arbetssätt presenteras i det följande.

Fordon

Fordonskostnaderna står för 3,9 procents andel av den kommunala hemtjänstens totala kostnader (se diagram nedan) och varje bil varje bil gör skillnad. De kostar cirka 100 kkr per styck att leasa och att driva. Till detta kommer eventuella skador på bilarna, vilket innebär att bilen blir oanvändbar under en period när den behöver lagas. Dessutom har de skador hemtjänsten haft på sina bilar nu föranlett en ökad försäkringspremie. Därför kommer den kommunala hemtjänsten satsa på att göra staden så bilfri som det är möjligt. I de områden av staden där det inte behövs eller kanske till och med är onödigt krångligt att ha bil på grund av parkeringar med mera, ska istället gå- och elcykelturer planeras i större utsträckning. Vinsten blir inte bara ekonomisk, miljöaspekten av ett minskat bilkörande är också viktig.

Hemtjänsten är i processer där arbetets organisering och arbetssätt ses över vilket också kommer att leda till att ett antal fordon blir överflödiga.

Dubbelbemanning

Vissa av de utförda insatserna kräver att två medarbetare befinner sig på samma arbetsställe samtidigt, så kallad dubbelbemanning. Det kan bero på att komplicerade förflyttningar behöver göras eller av andra arbetsmiljörelaterade skäl. Det innebär dock att personalkostnaden för ett sådant besök blir högre än vid en enkelbemanning, under augusti var de kostnaderna för dubbelbemanning cirka 200 kkr. Detta betyder inte att dubbelbemanning ska tas bort eftersom det, som beskrivits ovan, är nödvändigt men en ny rutin har utvecklats för att användningen av dubbelbemanning ska vara så optimal som möjligt. De eventuella ekonomiska effekterna av den nya rutinen är svåra att uppskatta, men kommer att följas upp.

Planeringssystemet TES

Hemtjänst utförs i Härnösand mot ersättning för utförd tid. Den utförda tiden registreras elektroniskt via den telefonapp som används för att öppna hemtjänsttagarens elektroniska dörrlås. Appen heter TES och är sammankopplad med det planeringssystem med samma namn där dagsturena planeras.

Den elektroniska registreringen blir ibland, av olika orsaker, felaktig och behöver rättas till i efterhand för att korrekt ersättning ska betalas ut. Sedan införandet av det nya planeringssystemet 2018 har det visat sig att hemtjänsten till del haft felaktig information om vilka typer av besök som ger ersättning och hur eventuella felaktigheter ska rättas. Det har i sin tur inneburit att hemtjänstens intäkter blivit felaktiga. När detta uppdagades gjordes en insats för att reda ut hur registrering och rättning ska gå till för att allt ska bli rätt avseende ersättning och nu arbetar hemtjänsten enligt den modellen.

Utöver ovanstående redovisning av åtgärder har påbörjats en översyn av biståndsbedömningen som rör bland annat hemtjänsten. Det är dock i nuläget för tidigt att dra några slutsatser i vilken grad de biståndsbedömningar som görs har någon koppling till det högre antalet hemtjänsttagare i Härnösand, relation till jämförbara kommuner.

Mats Collin
Förvaltningschef

Fredrik Mattsson
Verksamhetschef

Bilagor

Bilaga   Analys av ekonomin i den kommunala hemtjänsten, delrapport

Socialförvaltningen
Fredrik Mattsson
fredrik.mattsson@harnosand.se

Socialnämnden

Analys av ekonomin i den kommunala hemtjänsten, delrapport

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta;

att uppdra till förvaltningen att inhandla matvaror via näthandel som ett test i mindre skala under en kortare tidsperiod

att uppdra till förvaltningen att utreda om servicetjänster kan bedrivas av extern aktör

att uppdra till förvaltningen att återkomma med fortsatt analys till socialnämnden i oktober

Beskrivning av ärendet

Då den kommunala hemtjänsten visar negativt resultat för det första tertialet 2019 (- 1 900 tkr) och negativ prognos för helåret (- 3 300 tkr) begär socialnämnden analys av den kommunala hemtjänstens ekonomi. Denna handling är en första delrapport, ytterligare en kommer under hösten när de data som behövs för en grundligare analys finns att tillgå.

Bakgrund

Den kommunala hemtjänsten har under flera år dragits med underskott. Frånsett 2017 har de fem senaste åren haft ekonomiskt negativa resultat:

År	Resultat (tkr)
2014	-3 500
2015	-5 800
2016	-2 100
2017	600
2018	-2 000

Hemtjänstenheterna får betalt för sitt arbete utifrån en ersättningsmodell som bygger på den tid medarbetarna utför hemma hos de medborgare som har

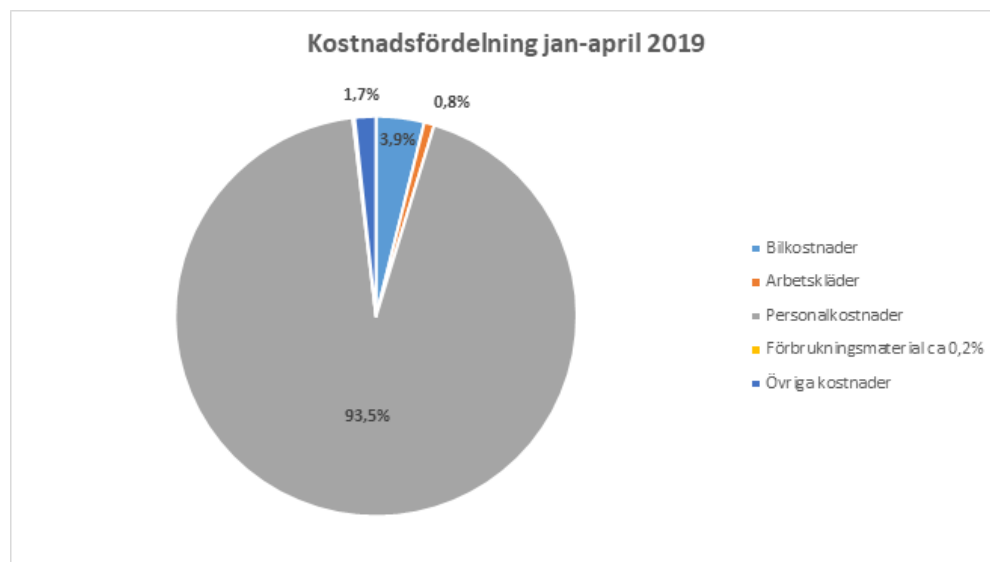
beviljade hemtjänstinsatser. Vid biståndsbedömningen skickas tidsschabloner med till utförande enhet som indikerar hur mycket tid insatserna ska ta. För några insatser som utförs, till exempel tvätt och inköp, får enheterna betalt enligt en förutbestämd schablontid, inte utifrån hur lång tid insatsen i praktiken tar.

Denna ersättningsmodell bygger enligt en uträkning på att hemtjänstmedarbetarna ska utföra sjuttio procent av sin arbetstid på plats hos medborgaren. Trettio procent är så kallad kringtid, vilket innebär dokumentation, restid mellan uppdragen med mera. I områden utanför de centrala delarna av kommunen är fördelningen sextiofem-trettiofem procent.

Analys

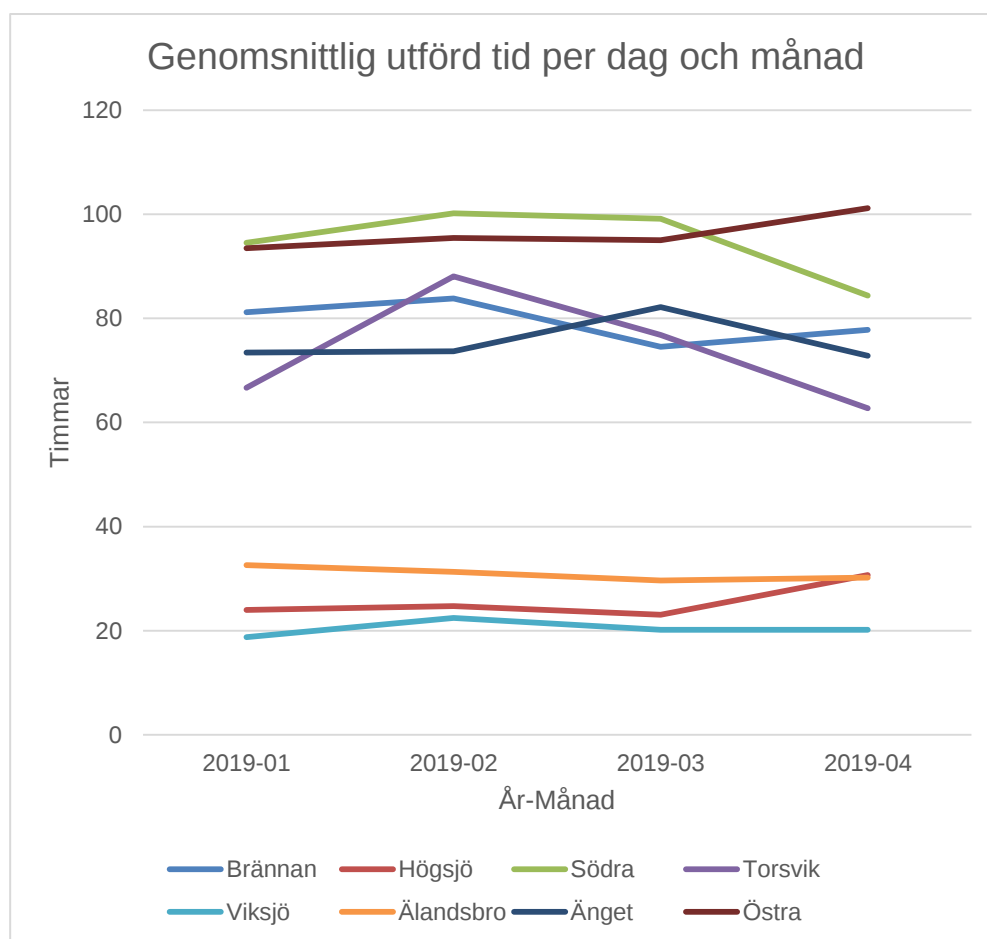
Personalkostnader

Den allra största delen av hemtjänstens kostnader är personalkostnader. Dessa uppgår till 93,5 procent av den totala kostnadsmassan. Hemtjänstens verksamhet kan svänga fort av olika orsaker: brukare hamnar på sjukhus, tackar nej till planerat besök, avlider eller annat som gör att verksamheten kan öka eller minska snabbt. Det kan få till följd att personal kan hamna i lägen där de inte har något att göra trots att det planerats in arbete. Det påverkar intäkterna genom att ingen tid utförs, men personalkostnaden för den inplanerade resursen finns kvar.

Den stora kostnadsmassan i hemtjänsten är personalkostnader.

För att få en bild av hur svängningarna kan vara finns ett diagram nedan. Det beskriver hur det genomsnittliga antalet utförda timmar per enhet och dag förändrats månadsvis under det första tertialet i år, 2019.

Månadsvis förändring i genomsnittligt antal utförda timmar per dag.

Exempelvis har Södra hemtjänsten minskat från 99 utförda timmar per dag under mars till 84 timmar per dag under april, vilket är 15 timmars skillnad. Antaget att den utförda tiden är 70 procent av medarbetarnas arbetstid, innebär detta att skillnaden i faktisk arbetstid är cirka 21 timmar per dag. Det motsvarar nästan tre årsarbetare i skillnad mellan de två månaderna. Tvärtom visa diagrammet också att Östra hemtjänsten ökat med sex utförda timmar per dag under samma period. De tre mindre hemtjänstgrupperna i nedre delen av diagrammet har också svängningar, vilka behöver sättas i relation till gruppernas storlek. En liten svängning i timmar kan påverka en liten hemtjänstgrupp lika mycket som en större svängning påverkar en större grupp.

För att ha möjlighet att korrigera för de snabba förändringarna uppåt och nedåt i verksamhetens personalbehov, behöver verksamheten kunna fördela personal mellan olika enheter; från de områden där personalbehovet går ned till de områden där behovet ökar.

Hemtjänsten står inte inför enbart ekonomiska utmaningar – det finns även utmaningar kopplade till bemanning. En insats som tar en hel del tid i anspråk men som ger 20 minuter i fast schablonersättning, är inhandling av matvaror. På det området har nu en av handlarna i kommunen börjat erbjuda packningstjänst av matvaror som hämtas upp i butiken. Det skulle spara tid

för hemtjänsten, tid som skulle kunna användas i omvårdnadsarbetet. Detta skulle behöva testas och utvärderas i liten skala och under en kort period.

Hemtjänsten skulle också vilja få möjlighet att utreda och eventuellt testa att lösa servicetjänster på ett annat sätt än idag. Skulle det till exempel vara möjligt att en extern aktör kan utföra dessa uppdrag (städning, tvätt med mera) kan tid frigöras för hemtjänstens omvårdnadspersonal att utföra omvårdnadsarbete.

Såväl inhandling som servicetjänster kan mycket väl utföras av andra än hemtjänsten, men de ekonomiska effekterna behöver utredas närmare.

Mats Collin
Förvaltningschef

Fredrik Mattsson
Verksamhetschef

Socialförvaltningen
Emma Grann, 0611 34 83 52
emma.grann@harnosand.se

Socialnämnden

Riktlinjer för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen samt försäljning och tillsyn av tobaksvaror och receptfria läkemedel

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att anta förvaltningens förslag på riktlinjer för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen samt försäljning och tillsyn av tobaksvaror och receptfria läkemedel.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen har gjort en översyn av riktlinjerna för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen samt försäljning och tillsyn av tobaksvaror och receptfria läkemedel. De tidigare riktlinjerna antogs av Socialnämnden år 2014 och de har sedan en tid tillbaka varit i behov av revidering. Med anledning av det har förvaltningen tagit fram ett helt nytt förslag till riktlinjer. Det är inte möjligt att visa samtliga ändringar från föregående dokument. I huvudsak har följande områden genomgått en större förändring:

- Flera avsnitt inleds med en återgivning av relevant lagstiftning. Det ökar tydligheten och underlättar för den som vill läsa mer.
- Handläggningstider för olika typer av ärenden har preciserats. Varje ansökan utreds individuellt och tiderna är generella riktlinjer.
- Det finns ett nytt avsnitt som heter *Kriterier för tillståndsgivning*. Syftet är att öka tydligheten över vad sökande behöver uppnå för att kunna beviljas serveringstillstånd.
- Avsnitten om stadigvarande och tillfälliga serveringstillstånd har gjorts tydligare.
- Avsnittet om kommunens tillsynsverksamhet har omarbetats och gjorts tydligare. Sökanden kan lättare se vad tillsynen innebär.
- Riktlinjerna har kompletterats med avsnitt om försäljning och tillsyn av tobaksvaror och försäljning av receptfria läkemedel.

Kommunen är skyldig att ge information om relevant lagstiftning och av riktlinjerna ska det tydligt framgå vad som gäller vid ansökan om serveringstillstånd. Vid arbetet med det nya förslaget har detta beaktats. Målet är att både handläggare och den som avser att söka serveringstillstånd ska uppleva en ökad tydlighet.

Mats Collin
Förvaltningschef

Bilagor

Bilaga 1 - Riktlinjer för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen samt försäljning och tillsyn av tobaksvaror och receptfria läkemedel

Bilaga 2 - Riktlinjer för serveringstillstånd

Riktlinjer för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen samt
försäljning och tillsyn av tobaksvaror och receptfria läkemedel

Dokumentnamn	Serveringstillstånd och tillsyn, försäljning av tobaksvaror och receptfria läkemedel		Dokumenttyp Riktlinjer	
Fastställd/upprättad av	Socialnämnden/Socialförvaltningen		Datum 2019-10-10	Diarienummer SOC2019-000245
Dokumentansvarig/processägare	Socialnämnden	Version	Senast reviderad	Giltig t o m
Dokumentinformation	Riktlinjer för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen samt försäljning och tillsyn av tobaksvaror och receptfria läkemedel			
Dokumentet gäller för	Socialnämnden och Socialförvaltningen i Härnösands kommun			
Annan information				

Innehåll

1	Inledning.....	3
2	Ansökan och handläggning.....	4
2.1	Ansökan och prövningsavgift.....	4
2.2	Handläggningstider	4
3	Kriterier för tillståndsgivning	6
3.1	Sökandens lämplighet	6
3.2	Kunskapsprov i alkohollagen.....	6
3.3	Serveringsställets utformning och lämplighet.....	7
3.4	Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl	7
3.5	Remissyttranden	8
3.6	Ordning och nykterhet.....	8
3.7	Ansvar och kunskap för personal.....	9
4	Stadigvarande serveringstillstånd	9
5	Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten	10
6	Serveringstillstånd till slutna sällskap	10
7	Serveringstid	11
8	Uteservering	12
9	Gemensamt serveringsutrymme	12
10	Provmakningstillstånd	13
11	Cateringverksamhet.....	13
12	Villkor vid meddelande av serveringstillstånd	13
13	Kommunens tillsynsverksamhet	14
14	Kommunens sanktionsmöjligheter	15
15	Överklagande	15
16	Försäljning och servering av folköl	15
17	Försäljning av tobaksvaror	16
18	Försäljning av receptfria läkemedel	17

1 Inledning

Kommunens informationsskyldighet

Varje kommun ska ge information om gällande lagstiftning och ta fram riktlinjer för serveringstillstånd. Av riktlinjerna ska det tydligt framgå vad som gäller vid ansökan om serveringstillstånd och hur kommunen tillämpar lagstiftningen. För serveringstillstånd gäller alkohollagen (2010:1622) med angränsande lagar och förordningar.

Alkohollagen, i fortsättningen förkortad till AL, ger utrymme för varje kommun att kunna anpassa när och var servering av alkohol ska tillåtas. Syftet med kommunala riktlinjer är att nå likabehandling av inkomna ansökningar och skapa förutsebarhet för den som avser att söka tillstånd.

På kommunens webbplats ska det finnas tydlig information om vilka olika typer av serveringstillstånd och vad som krävs för att beviljas tillstånd. De kommunala riktlinjerna ska finnas tillgängliga på kommunens webbplats och hållas uppdaterade.

Alkohollagen – en skyddslagstiftning

Målet med den svenska alkoholpolitiken är att främja folkhälsan och för att uppnå målen finns en restriktiv lagstiftning. Alkohollagen är en skyddslagstiftning och verkar för att begränsa alkoholens skadeverkningar. Skyddet för människans hälsa har företräde framför företagsekonomiska och näringspolitiska hänsyn.

För att uppnå målen är det viktigt att samhället kontrollerar att lagar och regler efterföljs. Kommunerna ansvarar för att utreda och besluta om tillstånd för servering av alkohol. Vid behov kan kommunen utfärda erinran, varning eller återkalla ett redan beviljat tillstånd.

Kortfattat om serveringstillstånd

Serveringstillstånd krävs för att få servera spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat. Tillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller till ett slutet sällskap och kan gälla stadigvarande eller tillfälligt. Tillstånd kan även ges för cateringverksamhet, för servering i gemensamt serveringsutrymme samt för provsmakning.

Ansökan om tillstånd görs skriftligen hos den kommun där serveringsstället är beläget.

Serveringstillstånd krävs inte om serveringen:

- avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer,
- sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaderna för inköp av dryckerna, och
- äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkoholdrycker eller lättdrycker.

Observera att samtliga punkter måste vara uppfyllda för att servering ska kunna ske utan tillstånd.

2 Ansökan och handläggning

2.1 Ansökan och prövningsavgift

Skriftlig ansökan

Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligt på särskild blankett som skickas till kommunen eller via e-tjänster på kommunens webbplats.

På hemsidan finns en checklista över vilka handlingar som ska bifogas ansökan. Personligt möte med ansvarig handläggare kan erbjudas för samråds och/eller för att gå igenom ansökan.

Prövningsavgift

Enligt 8 kap. 10 § 2-3 st. AL får kommunen ta ut avgift för ansökan och en avgift för tillsyn enligt 9 kap. AL. Kommunfullmäktige beslutar om avgifterna och de baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras närmare i kommunallagen (2017:725).

Avgiften för ansökan ska täcka kostnaden för tillståndsprövningen. Tillsynsavgiften täcker kostnaden för den tillsyn som utförs varje år. Tillsynsavgifterna består av en fast del som är lika för alla och en rörlig del som baseras på serveringsställets omsättning på alkoholdrycker.

Information om aktuella avgifter ska finnas tillgängligt på kommunens webbplats.

Observera att prövningsavgiften måste betalas innan ansökan kan anses vara fullständig.

2.2 Handläggningstider

I 5 § alkoholförordningen (2010:1636) preciseras vilka handläggningstider som kommunen ska förhålla sig till när det gäller serveringstillstånd. Från det datum en fullständig ansökan kommer till kommunen ska ett beslut fattas inom fyra månader. Handläggningstiden får förlängas med högst fyra månader om det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet. Om så sker ska kommunen informera sökanden om skälen för att tiden förlängs. Det ska ske innan den ursprungliga tidsfristen har löpt ut.

Handläggningstiden varierar beroende på vilken typ av tillstånd ärendet gäller. Generellt gäller att ansökningar om stadigvarande tillstånd och servering till allmänheten kräver en mer omfattande prövning än tillfälliga tillstånd.

Restaurangverksamheten måste anmälas till Samhällsförvaltningen senast två veckor innan verksamheten startas eller övertas. Anmälan måste vara godkänd där innan serveringstillstånd kan medges.

Handläggningstiden räknas från och med det datum en fullständig ansökan inkommit. Ansökan måste också uppfylla alkohollagens krav och kommunens riktlinjer för serveringstillstånd.

Varje ansökan utreds individuellt och handläggningstiden kan därför variera. Härnösands kommun har tagit fram generella riktlinjer för ansökningar enligt alkohollagen.

- Max 8 veckor för stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten.
- 8 veckor för tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten.
- 8 veckor för stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap.
- 2 veckor för tillfälliga serveringstillstånd till slutet sällskap.
- 4 veckor för serveringstillstånd efter anmälan om betydande förändringar av ägarförhållanden.
- 8 veckor för stadigvarande tillstånd att anordna provsmakning av alkoholdrycker.
- 4 veckor för tillfälligt tillstånd att anordna provsmakning av alkoholdrycker.
- 8 veckor för stadigvarande tillstånd för slutna sällskap vid cateringverksamhet.
- 4 veckor för ändring av serveringstid inom normaltid.
- 8 veckor för ändring av serveringstid utanför normaltid.
- 4 veckor för övriga tillstånd.

Rutin vid anmälningsärenden

Vissa typer av tillstånd enligt alkohollagen kräver endast att sökanden eller tillståndshavaren gör en anmälan till kommunen. Det gäller exempelvis godkännande av lokal för catering, kryddning av egen snaps och anmälan av serveringsansvarig person.

Anmälan sker via blankett som finns att hämta på Härnösands kommuns webbplats, <https://www.harnosand.se/e-tjanster-och-blanketter/naringsliv-och-arbete.html>.

Anmälan gäller från och med den dagen kommunen tagit emot den.

Följande anmälningar måste lämnas till kommunen senast en vecka innan serveringen ska äga rum:

- Anmälan om serveringslokal vid cateringtillstånd.
- Anmälan om provsmakning för tillståndshavare med stadigvarande tillstånd.

3 Kriterier för tillståndsgivning

För att en ansökan om serveringstillstånd ska kunna godkännas måste sökanden uppfylla kraven i alkohollagen. Den som ansöker om tillstånd ska vara personligt och ekonomiskt lämplig samt ha kunskaper om alkohollagen. Syftet med dessa krav är att säkerställa att servering sker på ett ansvarsfullt sätt.

Kriterierna i avsnitt 3.1 – 3.7 gäller för samtliga serveringstillstånd.

3.1 Sökandens lämplighet

Alkohollagen ställer vissa krav på den som söker serveringstillstånd. Enligt 8 kap. 12 § AL ska den som söker serveringstillstånd kunna visa att han eller hon är lämplig att bedriva verksamheten med hänsyn till de personliga och ekonomiska förhållandena. Sökande måste även visa att verksamheten uppfyller de krav som ställs i alkohollagen.

För att kunna beviljas serveringstillstånd ställs följande krav:

- Sökanden ska ha kunskaper i alkohollagen genom ett godkänt kunskapsprov.
- Sökanden bakgrund ska inte vara olämplig, exempelvis genom brottslig belastning eller ekonomisk misskötsamhet.
- Sökanden ska kunna finansiera serveringsverksamheten på ett godtagbart sätt.
- Sökanden ska ha dispositionsrätt till den aktuella serveringslokalen.

3.2 Kunskapsprov i alkohollagen

Den som söker serveringstillstånd måste ha kunskaper i svensk alkohollagstiftning. För att visa sina färdigheter måste varje sökande genomföra ett kunskapsprov. Syftet är att sökanden ska visa att han eller hon har de kunskaper som krävs för att utöva verksamheten.

För att sökande ska få genomföra provet måste det finnas en ansökan om serveringstillstånd hos kommunen. Om provet inte blir godkänt finns det skäl att avslå ansökan om serveringstillstånd.

Det kan ställas krav på att mer än en person från samma verksamhet ska genomföra provet. Avgörande är i vilken företagsform verksamheten bedrivs. Huvudregeln är att personer med betydande inflytande i rörelsen ska göra provet.

Härnösands kommun erbjuder utbildning i Ansvarsfull alkoholservering en gång per år. Det är en utbildning som riktar sig till personal som hanterar alkohol i yrkesutövningen. Syftet med utbildningen är att öka personalens kunskap och förståelse för alkoholens påverkan.

3.3 Serveringsställets utformning och lämplighet

Enligt 8 kap. 14 § AL ska serveringstillståndet omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Lokaler som används för stadigvarande servering ska vara lämpliga ur brandsäkerhetssynpunkt i enlighet med 8 kap. 16 § alkohollagen.

Vid en tillståndsprövning görs en bedömning av serveringsställets lämplighet för servering av alkoholdrycker. Vid prövningen granskas utformningen av serveringsstället, kökets utrustning och utbudet av mat.

3.4 Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

En ansökan om serveringstillstånd bedöms utifrån kraven i alkohollagen. Kommunen får avslå en ansökan om serveringstillstånd om alkoholserveringen riskerar att medföra olägenheter vad gäller ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa i enlighet med 8 kap. 17 § AL. Serveringstillstånd får avslå även om övriga krav i alkohollagen är uppfyllda.

Vid varje prövning av nytt serveringstillstånd eller utökning av befintligt tillstånd ska kommunen beakta risken för eventuella olägenheter. Varje ansökan prövas individuellt med hänsyn till omständigheterna i varje enskilt fall.

Vid bedömningen är det bland annat Polismyndighetens yttrande om ordningsläget och Samhällsförvaltningens yttrande om kökets utformning och utrustning som ligger till grund för beslutet.

Vidare har Härnösands kommun valt ut följande områden som anses vara särskilt viktiga att ta hänsyn till:

Hänsyn till ungdomar och ungdomsmiljöer

Kommunen anser att barn och ungdomar ska ha rätt till alkoholfria nöjen och miljöer under uppväxten. Arrangemang som riktar sig till barn och ungdomar ska vara alkoholfria. Serveringstillstånd medges inte vid evenemang som huvudsakligen riktar sig till personer under 20 år.

Serveringstillstånd beviljas restriktivt vid servering i lokaler som ligger i närheten av platser där det bedrivs verksamhet som riktar sig till barn och ungdomar. Det kan exempelvis röra sig om skolor eller ungdomsgårdar.

Särskilt känsliga områden

Kommunen har rätt att förhindra etablering av restaurangverksamhet med servering av alkoholdrycker i områden som anses vara särskilt känsliga. Det kan till exempel vara områden med känd missbruksproblematik eller områden med brottsrelaterade problem.

Idrottsanläggningar

Serveringstillstånd på idrotts- och nöjesplatser beviljas restriktivt. Servering av alkohol i idrottsarenor i samband med idrottsevenemang bör endast beviljas åt restaurangrörelser i ändamålsenliga restauranglokaler. Beslutet bör förenas med föreskrifter om hur serveringen ska bedrivas.

Störning för omgivningen

Serveringstillstånd beviljas restriktivt om det finns risk att omgivningen störs av serveringsverksamheten. Ljudnivån från restauranger kan ge upphov till störningar i närliggande bostäder.

3.5 Remissyttranden

Innan en prövning görs av ett stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten eller ett slutet sällskap ska kommunen inhämta yttrande från Polismyndigheten enligt 8 kap. 11 § AL. Kommunen ska även inhämta Polismyndighetens yttrande om ansökan gäller tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten.

Vid ansökan om serveringstillstånd kan yttrande från Polismyndigheten, Samhällsförvaltningen, Räddningstjänsten, Skatteverket och Kronofogden inhämtas. Syftet är att få uppgifter om sökandens lämplighet, risk för ordningsstörningar eller störningar för närboende, sökandens ekonomiska skötsamhet och eventuella skulder.

Om sökande har eller har haft serveringstillstånd i någon annan kommun kan yttrande inhämtas från den berörda kommunen.

3.6 Ordning och nykterhet

Allmänna bestämmelser om försäljning av alkohol finns i 3 kap. AL och bestämmelser om servering av alkoholdrycker finns i 8 kap. AL. Om drycken ska förtäras på stället ska försäljningen kallas för servering, vilket framgår av 1 kap. 11 § 2 st. AL. Det innebär att 3 kap. AL om försäljning även gäller vid servering.

Den som säljer alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ansvarar för att lagstiftningen följs. Enligt 3 kap. 5 § AL ska försäljning skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån kan förhindras. Den som säljer drycken ska se till att det råder ordning och nykterhet vid försäljningsstället. Vidare ska ansvarig personal se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning eller onykterhet undviks i enlighet med 8 kap. 20 § AL.

Ansvarsfull servering

Servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Servering av alkohol ska alltid ske av serveringspersonal som är anställd av tillståndshavaren.

Fokus ska ligga på återhållsamhet vid servering och att skadeverkningar på grund av alkohol ska förhindras. Även övrig oordning som inte är direkt orsakad av alkoholförtäring ska undvikas. Ordning och nykterhet ska gälla såväl på serveringsstället som i dess direkta närhet.

Kontroll av ordning och nykterhet kan tillgodoses genom ordningsvakter. Kommunen kan ställa villkor på ordningsvakter i samband med beviljande av serveringstillstånd. Antalet ordningsvakter beslutas av Polismyndigheten.

Den som bedriver nöjesinriktad verksamhet med utökad serveringstid ska se till att personalen är utbildad i ansvarsfull alkoholservering.

Härnösands kommun anser att det inte är förenligt med alkohollagens krav på måttfullhet att servera större mängder alkohol till en gäst eller mindre grupp vid ett och samma tillfälle.

Det är inte tillåtet med tillfälliga prissänkningar på alkoholdrycker med högre alkoholhalt. Om en tillståndshavare vill sänka priset tillfälligt måste även andra drycker (inklusive lättdrycker) och mat sänkas i motsvarande grad.

Det är inte tillåtet med mängdrabatter på alkohol. En dryck ska kosta lika mycket oavsett om gästen köper en eller flera enheter. Priset på spritdrycker ska anges i centiliter och vara detsamma oavsett mängd eller storlek på shot eller drink.

3.7 Ansvar och kunskap för personal

Enligt 8 kap. 18 § AL ska tillståndshavaren eller utsedd serveringsansvarig person ha tillsyn över serveringen och vara närvarande vid serveringsstället under hela serveringstiden. Den som är serveringsansvarig ska ha fyllt 20 år och vara lämplig för uppgiften, dels med hänsyn till sina personliga egenskaper och dels för omständigheterna i övrigt. Tillståndshavaren ska till kommunen anmäla vilka personer som har utsetts till serveringsansvariga.

4 Stadigvarande serveringstillstånd

Enligt 8 kap. 2 § AL kan serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Stadigvarande serveringstillstånd kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod.

Serveringstillståndet ska enligt 8 kap. 14 § AL omfatta ett visst avgränsat utrymme som tillståndshavaren disponerar.

Enligt 8 kap. 15 § AL får stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten endast medges om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till lokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Det ska finnas ett varierat utbud av maträtter. Efter klockan 23.00 får utbudet av mat begränsas till ett fåtal enklare rätter. Serveringsstället ska vara utrustat med ett lämpligt antal sittplatser för matservering i förhållande till lokalens storlek.

De lokaler som används för servering ska enligt 8 kap. 16 § AL vara lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt. Det gäller både lokaler som används för servering till allmänheten och slutna sällskap.

5 Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten

Enligt 8 kap. 2 § AL kan serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Ett tillfälligt serveringstillstånd kan meddelas för en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle.

Enligt 8 kap. 15 § AL får tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten ges om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. För att beviljas tillstånd ska det finnas ett utbud av tillredd mat under hela serveringstiden. Serveringsytan ska vara utrustad med sittplatser vid bord.

Kravet på sökandes lämplighet är lika stort som vid övriga tillstånd. För att beviljas tillfälligt serveringstillstånd måste samtliga kriterier som anges i avsnitt 3 vara uppfyllda.

Tillfälligt serveringstillstånd medges maximalt 10 gånger per år. Vid större omfattning av verksamheten krävs ett stadigvarande serveringstillstånd.

Servering av spritdrycker

Vid tillfällig servering till allmänheten beviljas normalt sett endast tillstånd för servering av starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat. Servering av spritdrycker medges normalt inte vid tillfällig servering till allmänheten. Tillstånd kan meddelas efter en särskild prövning där nedanstående kriterier beaktas:

- Inredningen ska hålla samma standard som en permanent restaurang. Det ska finnas bord och stolar. Traditionella festivalmöbler, bord eller bänkar är inte tillräckligt.
- Maten ska vara en komplett måltid, alternativt en buffé.
- Varken mat eller dryck får serveras på eller i engångsmaterial.
- Gästerna måste ha förköpt måltidsbiljetter. Insläpp vid dörren får inte ske.
- Spritdryckerna får endast säljas som bordsservering.

Serveringstillstånd för spritdrycker beviljas inte automatiskt om ovanstående kriterier är uppfyllda. Vid prövningen beaktas även arrangemangets karaktär, huvudsakliga målgrupp och remissvar från bland annat Polismyndigheten.

6 Serveringstillstånd till slutna sällskap

Serveringstillstånd kan meddelas för servering i företag, förening eller annat slutet sällskap och kan vara antingen stadigvarande eller tillfälligt. Enligt 8 kap. 15 § AL får tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap ges om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Minst en tillredd maträtt och ett par enklare alternativ ska erbjudas gästerna under hela serveringstiden.

Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse eller ett annat innehållsmässigt samband mellan medlemmarna.

För att definieras som ett slutet sällskap krävs att medlemskretsen är känd före det aktuella arrangemanget. Ett medlemskap ska inte kunna lösas i entrén eller på annat ställe samma dag.

Vid varje tillfälle där alkoholservering till ett slutet sällskap sker ska arrangören på förhand veta vilka personer som deltar.

Ett stadigvarande serveringstillstånd kan vara en klubb rättighet eller festvåningsrättighet. En klubb rättighet är ett tillstånd för visst sällskap som förening, företag eller personalgrupp. En festvåningsrättighet är tillstånd till en restaurangrörelse som på beställning bedriver servering till olika slutna sällskap.

Tillfälligt serveringstillstånd medges maximalt 10 gånger per år. Vid större omfattning av verksamheten krävs ett stadigvarande serveringstillstånd.

7 Serveringstid

Av 8 kap. 19 § AL framgår att kommunen bestämmer under vilka tider alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat får serveras. Om kommunen inte bestämmer något annat får servering av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker eller av alkoholdrycksliknande preparat endast ske mellan klockan 11.00 och klockan 01.00. Servering inom det angivna klockslaget kallas för normaltiden.

Serveringslokalen ska vara utrymd senast 30 minuter efter att serveringstiden är slut.

Serveringstiderna har betydelse både för boende i närheten och polisens arbete med att upprätthålla ordning och säkerhet. Bestämmelsen om tillåtna serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken. Skyddet för människors hälsa och intresset av att upprätthålla ordning går före affärsrättsliga eller konkurrensrättsliga hänsyn.

Vid bedömningen ska kommunen beakta om serveringstiden kan medföra olägenheter eller innebär en risk för människors hälsa. Polismyndighetens och Samhällsförvaltningens synpunkter ges stor betydelse. Varje ansökan prövas individuellt och det kan innebära att olika serveringsställen medges olika serveringstider. Serveringstillståndet kan även förenas med villkor om exempelvis ordningsvakter efter ett visst klockslag.

Följande riktlinjer tillämpas i Härnösands kommun:

- Servering får tidigast ske från klockan 11.00 och normalt fram till klockan 01.00.
- Tillstånd om utökade serveringstider beviljas restriktivt efter en särskild prövning.
- För utökad serveringstid till klockan 02.00 krävs att verksamheten är väletablerad och välskött. Varken restaurangen eller ägaren får ha någon anmärkning. Dessutom ställs villkoret att all serveringspersonal ska ha genomgått utbildning i *Ansvarsfull alkoholservice*. Syftet med utbildningen är att öka personalens kunskap och förståelse för alkoholens påverkan.

8 Uteservering

Enligt 8 kap. 14 § 1 st. AL ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme som tillståndshavaren disponerar. Det avgränsade utrymmet kan vara en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället.

För uteservering på allmän plats krävs tillstånd enligt ordningslagen. Ansökan görs hos Polismyndigheten. Om uteserveringen ska ske på privat mark som inte kräver tillstånd enligt ordningslagen krävs ett upplåtelseavtal med fastighetsägaren. Tillståndet, alternativt avtalet, ska ges in till tillståndsenheten i samband med ansökan om att servera alkoholdrycker vid uteservering.

I Härnösands kommun tillämpas följande riktlinjer:

- Uteserveringen ska ligga i restaurangens närhet så att det tydligt framgår att de hör ihop. Uteserveringen ska vara överblickbar för serveringspersonalen.
- Restaurangköket måste ha tillräcklig kapacitet att tillhandahålla mat till samtliga gäster på uteserveringen. Vidare ska tillgången till kundtoaletter vara tillfredsställande utifrån det totala antalet gäster som kan befinna sig i serveringslokalen.
- Huvudregeln för uteservering är bordsservering. Om en tillståndshavare önskar frånga kravet på bordsservering ska en skriftlig redogörelse lämnas till kommunen. I redogörelsen ska det framgå hur tillståndshavarens egen tillsyn över serveringsytan ska tillgodoses.
- Barservering till gäster på en uteservering tillåts normalt sett inte.

Kommunen kan besluta om kortare serveringstider på en uteservering. Verksamheten får inte störa omgivningen och kommunen kan därför villkora tiden när uteserveringen ska vara utrymd. Om tillståndet inte har villkorats gäller serveringsställets utrymningstid, vilket innebär att uteserveringen ska vara utrymd 30 minuter efter serveringstidens utgång. En individuell prövning görs i varje enskilt ärende.

9 Gemensamt serveringsutrymme

Enligt 8 kap. 14 § 2 st. AL ges möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Varje tillståndshavare ansvar för ordning och nykterhet inom serveringsutrymmet samt övriga förpliktelser enligt alkohollagen.

Gemensamt serveringsutrymme kan medges vid stadigvarande eller tillfällig servering till allmänheten.

Ansökan kan göras gemensamt av flera tillståndshavare och ansökan kan göras samtidigt som ansökan om serveringstillstånd görs. De parter som önskar dela serveringsutrymme ska lämna in en skriftlig handlingsplan till kommunen. I handlingsplanen ska parterna redogöra för hur alkohollagens regler om bland annat uppsikt, ordning och nykterhet och åldersgräns ska upprätthållas.

Vid dokumenterade händelser eller olägenheter som utgör grund för återkallelse av serveringstillstånd kan tillståndet till gemensamt serveringsutrymme återkallas för samtliga parter. Det gäller även om det inte går att utreda eller styrka vem av tillståndshavarna som brustit i sitt ansvar.

10 Provsamakningstillstånd

Enligt 8 kap. 6 § AL kan arrangörer och partihandlare anordna provsmakning av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker eller av alkoholdrycksliknande preparat vid arrangemang riktade till allmänheten.

För arrangörer gäller att det finns ett stadigvarande serveringstillstånd som omfattar de drycker eller preparat som provsmakningen avser samt den lokal där provsmakningen ska äga rum.

Partihandlare som vill anordna provsmakning av ovan nämnda drycker kan ansöka om ett tillfälligt tillstånd för provsmakning av de drycker som kommer att erbjudas.

Provsamakning innebär att det är en mycket liten mängd alkohol som provas. Deltagarna ska endast få en uppfattning om kvalitet och smak.

11 Cateringverksamhet

Av 8 kap. 4 § AL framgår att den som bedriver cateringverksamhet för slutna sällskap kan meddelas stadigvarande cateringstillstånd. Det gäller under förutsättning att lokalen där serveringen äger rum anmäls och godkänns av kommunen vid varje tillfälle. För att beviljas stadigvarande tillstånd krävs att den som bedriver cateringverksamheten har ett eget kök för tillredning av mat.

För varje cateringtillfälle måste tillståndshavaren i förväg anmäla cateringlokalen till tillståndsmyndigheten.

12 Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

Vid beslut om serveringstillstånd kan kommunen meddela olika villkor för att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkoren ska bedömas i varje enskilt fall och får inte vara generella. Följande utgör exempel på villkor som kan komma att meddelas:

- Förordnande av ordningsvakter eller entrévärdar.
- Krav på bordsservering på hela eller delar av serveringsstället.
- Vilka serveringstider som ska gälla.
- Utbildning av personal i Ansvarsfull alkoholservering vid beslut om utökad serveringstid.

13 Kommunens tillsynsverksamhet

Kommunens tillsynsansvar för servering och marknadsföring av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat regleras i 9 kap. 2-3 §§ AL. Varje år ska en reviderad tillsynsplan beslutas av Socialnämnden.

Härnösands kommun utför tillsyn av serveringsställen enligt alkohollagen. Tillsynen är ett viktigt led i alkoholpolitiken och en väsentlig del av det förebyggande arbetet mot sociala skadeverkningar.

Tillsynen bedrivs genom förebyggande arbete, inre tillsyn och yttre tillsyn och är ett viktigt led i alkoholpolitiken. Tillsammans med Polismyndigheten ansvarar kommunen för den direkta tillsynen av restauranger som beviljats serveringstillstånd. Efter tillsynsbesöket upprättas ett protokoll som tillståndshavaren får ta del av.

Yttre tillsyn

Vid yttre tillsyn genomförs oanmälda besök på restaurangen eller serveringsstället under pågående verksamhet. Syftet med besöket är att kontrollera om alkohollagens bestämmelser följs. Vid tillsynen kontrolleras främst att servering inte sker till minderåriga och/eller märkbart påverkade personer, ordningsläget i och utanför restaurangen samt berusningsgraden hos gästerna.

Vid den yttre tillsynen kontrolleras även att försäljning sker i enlighet med serveringsställets tillstånd. Det kan röra sig om vilka alkoholdrycker som säljs, om serveringen sker till allmänheten eller slutet sällskap, matutbudet, serveringslokalerna, köket och serveringstider.

Inre tillsyn

Inre tillsyn innebär att kommunen kontrollerar att den som har serveringstillstånd fortfarande uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Den inre tillsynen kan även innefatta granskning av restaurangrapporter och marknadsföring. Granskningen kan ske tillsammans med andra myndigheter, exempelvis Polismyndigheten, Skatteverket och Kronofogden.

Förebyggande tillsyn

Förebyggande tillsyn innebär att kommunen arbetar med att sprida kunskaper om hur alkohollagen ska omsättas i det praktiska arbetet på serveringsstället. Det kan ske genom krögarmöten och utbildningsinsatser i Ansvarsfull alkoholservering. Genom en fortlöpande dialog mellan kommunen och tillståndshavaren kan eventuella brister åtgärdas omedelbart.

14 Kommunens sanktionsmöjligheter

Kommunen har huvudansvaret för den fortlöpande tillsynen av verksamheter med serveringstillstånd och kan vid behov vidta sanktionsåtgärder. Om en verksamhet som har ett tillstånd inte längre uppfyller kraven på lämplighet eller bryter mot alkohollagen är kommunen skyldiga att ingripa. Kommunen kan meddela en erinran, en varning eller återkalla tillståndet, vilket framgår av 9 kap. 17-18 §§ AL.

En erinran kan meddelas om tillståndshavaren inte uppfyller kraven i tillståndet eller inte följer de bestämmelser som gäller för servering enligt alkohollagen. Det gäller också om villkoren eller de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen inte följs. Vid allvarliga fall eller vid upprepade överträdelser kan en varning meddelas.

Kommunen är ibland skyldig att återkalla ett serveringstillstånd. Det ska göras om:

- tillståndet inte längre utnyttjas,
- det har förekommit brottslig verksamhet på eller i närheten av serveringsstället om tillståndshavaren har haft kännedom om det utan att ingripa,
- tillståndshavaren har brutit mot alkohollagen, eller vad som i övrigt gäller, och en varning inte är en tillräcklig åtgärd, eller om
- flera varningar har meddelats utan att de förhållanden som föranlett varningarna har rättats till.

15 Överklagande

Beslut som fattas enligt alkohollagen gäller omedelbart om inte något annat anges i beslutet. Det gäller både ansöknings- och åtgärdsärenden. Beslutet kan överklagas hos förvaltningsrätten av den som berörs. Överklagandet ska lämnas till kommunen senast tre veckor från den dag beslutet delgavs den berörda personen.

16 Försäljning och servering av folköl

Folköl är en alkoholdryck som har en alkoholhalt överstigande 2,25 men inte 3,5 volymprocent. Detaljhandel med folköl regleras i 5 kap. 5 § AL och tillåts under förutsättning att butiken har ett brett sortiment av matvaror. Det är inte tillräckligt att enbart ha ett kiosksortiment och/eller någon enstaka matvara. Vidare måste lokalen vara godkänd av Samhällsnämnden som stadigvarande livsmedelslokal för hantering av matvaror.

Den som bedriver detaljhandel med folköl ska utöva en särskild kontroll, egenkontroll, över försäljningen. Personalen måste ha nödvändiga kunskaper om vad som gäller vid försäljning. Programmet över egenkontroll ska vara skriftligt och skickas in till Socialförvaltningen i samband med registrering av ny verksamhet.

Detaljhandel med folköl är tillåten om näringsidkaren har anmält verksamheten hos den kommunen där försäljningen ska ske. Försäljning av

folköl får inte påbörjas innan anmälan har gjorts. Anmälan görs på kommunens webbplats, <https://www.harnosand.se/e-tjanster-och-blanketter/naringsliv-och-arbete.html>.

17 Försäljning av tobaksvaror

Bestämmelser om försäljning av tobaksvaror finns i lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter (LTLP). Enligt 5 kap. 1 § LTLP krävs tillstånd för att bedriva detaljhandel eller partihandel med tobaksvaror.

Den som vill sälja tobak måste ansöka om tillstånd hos kommunen. Om du redan har anmält tobaksförsäljning får försäljningen fortsätta, men du måste ansöka om tillstånd senast den 1 november 2019. Ansökan görs på kommunens webbplats, <https://www.harnosand.se/e-tjanster-och-blanketter/naringsliv-och-arbete/serveringstillstand/ansokan-om-forsaljning-av-tobak.html>.

I enlighet med 5 kap. 2 § LTLP får tillstånd endast beviljas om sökande visar att han eller hon är lämplig att utöva verksamheten med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden. Sökande måste också visa att verksamheten kommer bedrivas i enlighet med de krav som ställs upp i lagstiftningen.

Till ansökan ska ett skriftligt egenkontrollprogram bifogas. I programmet ska det finnas en beskrivning av de rutiner och arbetssätt försäljningsstället har för att följa lagens krav. Ett egenkontrollprogram är ett krav för att ansökan ska anses vara komplett.

E-cigarett och påfyllningsbehållare

Försäljning av e-cigarett och påfyllningsbehållare får inte påbörjas innan en anmälan har gjorts till den kommun där försäljningen ska ske, vilket framgår av 5 kap. 15 § LTLP.

Förändringar i verksamheten

Om det sker väsentliga förändringar i verksamheten ska det anmälas till kommunen. Det kan vara att butiken byter ägare eller att du inte längre vill sälja tobak eller e-cigarett. Rätten att sälja sådana produkter följer inte automatiskt med till den nya ägaren.

Tillsyn

Tillsynsansvaret fördelas mellan kommunerna och andra myndigheter vilket framgår av 7 kap. LTLP. Kommunens tillsyn ska utgöra en del av det förebyggande arbetet. Tillsynsbesök genomförs enligt fastställd tillsynsplan eller när det är påkallat.

Kommunens ansvar för tillsyn utförs av socialförvaltningen när det gäller följande:

- Hälsovarningar, produktpresentation och identitets- och säkerhetsmärkning på försäljningsställen.
- Tillhandahållande av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare på försäljningsställen.

- Marknadsföring på eller i anslutning till försäljningsställen.

Kommunen och Polismyndigheten utövar tillsyn när det gäller:

- Tillhandahållande av nya tobaksvaror på försäljningsställen.
- Försäljning av tobaksvaror i gränsöverskridande distanshandel.
- Anmälan om försäljning av elektriska cigaretter och påfyllnadsbehållare samt egenkontroll.
- Åldersgräns.

Härnösands kommun rekommenderar att säljare av tobaksvaror alltid kontrollerar kundens legitimation om denne bedöms vara under 25 år.

Avgifter

Kommunens rätt att ta ut avgifter regleras i 8 kap. LTLP. Kommunen får ta ut en avgift för prövningen av ansökan om försäljningstillstånd enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige. Vidare får kommunen ta ut avgifter för tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig eller anmälningspliktig försäljning.

18 Försäljning av receptfria läkemedel

Bestämmelser om detaljhandel med receptfria läkemedel på andra ställen än öppenvårdsapotek finns i lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel (LHVRL). Med detaljhandel avses försäljning av receptfria läkemedel samt till konsumenter. Lagen omfattar även nikotinläkemedel.

En näringsidkare som vill bedriva detaljhandel med receptfria läkemedel måste först anmäla handeln till Läkemedelsverket enligt 9 § LHVRL. Den som bedriver detaljhandel ska enligt 16 § LHVRL utöva egenkontroll över handeln och hanteringen av läkemedel.

Läkemedelsverket har det övergripande tillsynsansvaret och har möjlighet att sanktionera om lagstiftningen inte följs. Läs mer om Läkemedelsverkets ansvar i 17-19 §§ LHVRL.

Kommunen ska enligt 20 § LHVRL kontrollera att lagstiftningen följs. Det är den kommun där detaljhandeln bedrivs som ansvarar för att genomföra nödvändiga kontroller. Enligt 21 § LHVRL har kommunen rätt att begära de uppgifter och upplysningar som behövs. Det innebär att kommunen kan tillträda områden, lokaler och andra utrymmen som används vid försäljningen. Om brister i efterlevnaden av lagstiftningen uppmärksammas ska dessa rapporteras till Läkemedelsverket.

Kontroller genomförs enligt fastställd tillsynsplan eller när det är påkallat. Vid kontroller beaktas främst att näringsidkare har gjort anmälan, inte säljer receptfria läkemedel till någon person under 18 år samt att program för egenkontroll finns.

Härnösands kommun rekommenderar att säljare av receptfria läkemedel och nikotinläkemedel alltid kontrollerar kundens legitimation om denne bedöms vara under 25 år.

Riktlinjer för serveringstillstånd

Riktlinjer för serveringstillstånd	Serveringstillstånd	Dokumenttyp Riktlinjer	
Fastställd/upprättad av	Socialnämnden	Datum 2014-10-27	Diarienummer KS13-400-709
Processägare	Socialförvaltningen	Version 1	Senast reviderad 0
Dokumentansvarig	Agneta Nordström		
Övrigt			

Innehåll

1	Inledning.....	3
1.1	Alkohollagen – en skyddslagstiftning	3
2	Regler för serveringstillstånd.....	4
2.1	Handläggning och handläggningstider	4
2.2	Kunskaper i alkohollagen.....	4
2.3	Remissyttranden	4
2.4	Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl	5
2.5	Serveringstider	5
2.6	Gemensam serveringsyta	6
2.7	Uteserveringar	6
3	Stadigvarande servering till allmänheten	7
3.1	Krav på restaurangen, ägaren och personalen	7
3.2	Krav på vad det gäller lokal, kök, utrustning och matutbud	8
4	Stadigvarande servering till slutna sällskap	9
5	Tillfällig servering till allmänheten.....	10
6	Tillfällig servering till slutna sällskap.....	12
7	Kommunen och polismyndigheten har tillsynsansvar vilket också gäller detaljhandelns försäljning av folköl	13
8	Servering till särskilda boenden	14
9	Folköl 2,25 - 3,5 vol. %	14
10	Avgifter	16
11	Kassaregister	16

1 Inledning

Alkohollagstiftningen är en social skyddslagstiftning. Alkohollagens övergripande syfte är att begränsa alkoholens skadeverkningar och motverka risker. Servering av alkohol ska ske ansvarsfullt och i lagen ställs därför också särskilda krav på tillståndshavaren.

I de fall alkoholpolitiska hänsyn ställs mot företagsekonomiska eller näringspolitiska ska de alkoholpolitiska hänsynen ha företräde.

Den svenska alkoholpolitikens mål är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar

Måttlig konsumtion av alkoholhaltiga drycker är för många ett väl etablerat och socialt accepterat inslag i mat- och umgängeskulturen. Samtidigt är alkoholens negativa medicinska och sociala konsekvenser och skadeverkningar en av vår tids stora utmaningar. Alkohol ligger bakom tusentals personliga tragedier och påverkar samhällsutvecklingen ekonomiskt, socialt och kulturellt. Barn och andra närstående till personer med ett missbruk är ofta särskilt utsatta.

Den svenska alkoholpolitikens mål är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. (Prop. 2009/10:125)

Härnösands kommun vill i dialog och samverkan med restaurangbranschen och berörda myndigheter verka för en restaurangmiljö som präglas av en ansvarsfull alkoholhantering.

Krogen är en miljö som är särskilt utsatt då det är där som många unga människor för första gången kommer i kontakt med både alkohol och narkotika.

Utbildning i Ansvarsfull alkoholservering är därför viktigt för att de som arbetar i restaurangmiljön ska ha goda förutsättningar att möta situationer som uppstår på grund av berusning av såväl legala om illegala medel.

Kommunens tillståndsprövning baseras på vad som anges i alkohollagen alkoholförordningen och handbok

1.1 Alkohollagen – en skyddslagstiftning

Alkohollagen finns för att begränsa alkoholens skadeverkningar. En utgångspunkt är att skyddet för människors hälsa går före företagsekonomisk eller näringspolitisk hänsyn.

I alkohollagen påpekas att serveringsställets geografiska läge, d.v.s. om alkoholservering på grund av serveringsställets belägenhet kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, kan serveringstillstånd vägras även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.

2 Regler för serveringstillstånd

2.1 Handläggning och handläggningstider

För serveringstillstånd gällande alkohollagen kommer kommunen att

- Erbjudas tid för samrådstäff där man går igenom ansökan.
- Erbjudas en checklista över vilka handlingar som ska bifogas ansökan.
- Erbjudas utbildning i Ansvarsfull alkoholservering en gång per år.
- Fatta beslut inom 8 veckor när det gäller ansökningar om serveringstillstånd till allmänheten. Tidpunkten gäller från det att sökanden har lämnat in fullständiga ansökningshandlingar.
- Fatta beslut inom 4 veckor när det gäller ansökningar om tillstånd till slutna sällskap. Tidpunkten gäller från det att sökande har lämnat in fullständiga ansökningshandlingar.
- Meddela beslut och utfärda tillståndsbevis senast dagen efter att beslutet är justerat.

2.2 Kunskaper i alkohollagen

Sökande ska genom att avlägga ett prov kunna visa att han eller hon har kunskaper om alkohollagen och anslutande föreskrifter.

Omfattningen av provet är anpassat till vilken typ av tillstånd som ansökan avser och Folkhälsomyndigheten är ansvarigt för innehållet i provet.

Läs mera: [AL 8 kap 12 §](#)

2.3 Remissyttranden

En ansökan om stadigvarande serveringstillstånd får inte bifallas utan att polismyndighetens yttrande har inhämtats. Detsamma gäller för tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten, om det inte rör sig om arrangemang av endast obetydlig omfattning.

Läs mera: [AL 8 kap 11 §](#)

Förutom polisens yttrande ska yttranden inhämtas från andra myndigheter och förvaltningar, exempelvis Skatteverket, Kronofogden, Räddningstjänsten med flera, om så bedöms nödvändigt.

Det som efterfrågas är:

- Om sökande har betalat skatter och avgifter utan uppmaning från Skatteverket.
- Om sökande är konkursbefriad de senaste tre åren.
- Om sökande har anmält verksamheten till miljökontoret.
- Om lokalen är lämplig ur brandsäkerhetssynpunkt med mera. Sökandes eventuella engagemang i andra företag.
- Kökets standard och utrustning.

- Hur sökande sköter/har skött sina ekonomiska ålägganden.

Om sökande har, eller har haft, serveringstillstånd i någon annan kommun kan yttrande från den kommunen begäras. Hur omfattande remissförfarandet är, beror delvis på vilken typ av serveringstillstånd ansökan avser.

2.4 Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Om alkoholservering på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, får serveringstillstånd vägras även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.

Ett restriktivt förhållningssätt för tillståndsgivning ska därför gälla vid bland annat följande förhållanden.

Störning för omgivningen

För restauranger i anslutning till flerbostadshus kan serveringstiden begränsas om det föreligger risk för störningar för de boende.

Hänsyn till Ungdomar och ungdomsmiljöer

Vid evenemang som huvudsakligen riktar sig till publik under 20 år ska serveringstillstånd inte medges.

För serveringslokaler som ligger i närheten av grundskolor åk 1- 9, ska beslut om serveringstillstånd omfatta begränsningar avseende serveringstider.

Idrottsanläggningar

I de fall alkoholservering är aktuell på idrotts- och nöjesplatser är det viktigt att serveringen sker under restaurangmässiga former och att beslutet förenas med lämpliga föreskrifter om hur serveringen ska bedrivas.

Läs mera: AL 8 kap 17 §

2.5 Serveringstider

Normaltid

Kommunen beslutar under vilka tider alkoholdrycker får serveras. Om inte kommunen beslutar annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00 s.k. normaltid.

Läs mer: AL 8 kap. 19 §

Regleringen av serveringstiderna är en alkoholpolitisk åtgärd som syftar till att motverka onykterhet, oordning samt störningar för omgivningarna runt restaurangerna. Den sociala hänsynen har företräde före affärsmässiga eller konkurrensmässiga aspekter.

Polismyndighetens och Samhällsförvaltningen inställning ska ha stor betydelse vid bestämmande av serveringstider.

Serveringstiden kan begränsas för restauranger i eller i anslutning till bostadsområden.

Utökad serveringstid

För utökad serveringstid ska ett restriktivt synsätt tillämpas. Serveringstillstånd utöver normal serveringstid kan beviljas efter en särskild prövning i det enskilda fallet. Vid denna bedömning är det i första hand ordningen på serveringsstället samt risken för olägenheter och störningar från serveringsstället som är avgörande. Polismyndighetens och miljökontorets yttrande och inställning ska alltid ha stor betydelse.

Serveringstid till klockan 02.00

För utökad serveringstid till kl. 02.00 krävs även att restaurangrörelsen är väletablerad och välskött, det vill säga att det inte finns några anmärkningar på restaurangen och dess ägare.

Ett villkor för utökad serveringstid till kl. 02.00 är att samtlig serveringspersonal, som inte enbart tillfälligt engagerats, ska ha genomgått utbildning i Ansvarsfull alkoholservering. Serveringstillstånd kan också förenas med villkor om till exempel ordningsvakter efter ett visst klockslag.

Utrymning av lokalen

Serveringslokalen ska vara utrymd senast 30 min efter serveringstidens slut. Om tillståndet anger olika sluttider för servering inomhus och på uteservering, innebär detta att utrymningstiderna blir olika. Utrymningstiden omfattar all typ av servering och hantering av mat och dryck. Den enda typ av verksamhet som får förekomma efter utrymningstiden är städning.

2.6 Gemensam serveringsyta

Gemensam serveringsyta kan sökas av två eller flera tillståndshavare. Tillståndshavarna ansvarar gemensamt för att det råder ordning och nykterhet. Om det uppstår en händelse som innebär att serveringstillståndet kan ifrågasättas, och det inte går att bevisa vem av tillståndshavarna som förorsakat händelsen, återkallas tillståndet för den gemensamma serveringsytan.

Läs mer: AL 8 kap 14 § andra stycket

2.7 Uteserveringar

Tillstånd för användning av offentlig plats söks årligen hos Polismyndigheten, som inhämtar yttranden från andra myndigheter och förvaltningar innan den fattar beslut.

Serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren.

Serveringstillståndet för uteserveringen gäller tills vidare, och behöver därför inte sökas om varje år hos tillståndsmyndigheten. Om det skett förändringar av nyttjanderätten till marken, eller i uteserveringens omfattning/storlek måste emellertid sökande ansöka om nytt tillstånd.

Läs mer: AL 8 kap 14 §

Närheten till huvudrestaurang och kök

Stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten får medges endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat.

Uteservering ska ligga i restaurangens närhet, och det ska tydligt framgå att restaurangen och uteserveringen "hör i hop" och är överblickbar.

Läs mera: AL 8 kap 15 §

Storlek på serveringen

En uteservering får inte vara större än att restaurangköket har kapacitet att tillhandahålla mat till samtliga gäster. Tillgången till kundtoaletter ska vara tillfredsställande utifrån det totala antalet gäster som kan befinna sig i serveringslokalen.

Bordsservering

Grunden för uteservering är bordsservering. Kravet på bordsservering kan frångås under förutsättning att överblick kan garanteras på annat sätt. Tillståndshavare som vill frånga kravet på bordsservering ska lämna in en skriftlig redogörelse för hur överblicken över serveringsytan ska garanteras.

Barservering

Barservering till gästerna på uteservering tillåts normalt inte.

3 Stadigvarande servering till allmänheten

3.1 Krav på restaurangen, ägaren och personalen

Ägare/tillståndshavare

Vid tillståndsprövningen ska särskild hänsyn tas till om sökanden är laglydig och benägen att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna

Läs mer: AL 8 kap 12 §

Serveringsansvarig

Tillståndshavaren eller av denne utsedd serveringsansvarig person ska ha tillsyn över serveringen och vara närvarande på serveringsstället under hela serveringstiden. Det sista gäller dock inte vid rumsservering. Den som är serveringsansvarig ska ha fyllt 20 år och vara lämplig för uppgiften med hänsyn till sina personliga egenskaper och omständigheterna i övrigt.

Tillståndshavaren ska till kommunen skriftligen anmäla den eller de personer som har utsetts att ansvara för serveringen av alkohol drycker

Läs mera: AL 8 kap 18 §

Personal

Endast den som är anställd av tillståndshavaren eller som är inhyrd av ett bemanningsföretag får anlitas som köks- eller serveringspersonal eller för uppgifter som är av betydelse för ordning och nykterhet. Detta gäller dock inte ordningsvakter som förordnats enligt 2 § 4 lagen (1980:578) om ordningsvakter.

Restaurangskolor med serveringstillstånd samt, efter överenskommelse med skolan, även andra restauranger med sådant tillstånd får i utbildningssyfte anlita restaurangskolans elever.

Läs mera: AL 8 kap 18 § tredje stycket

Spritdrycker

Tillstånd för spritdrycker kan beviljas om följande kriterier är uppfyllda:

Restaurangen har ett varierat utbud av lagad eller tillredd mat fram till kl. 23.00, därefter tillåts en lättare meny.

Lokalen är restaurangmässig och ger ett intryck av att inte vara ett snabbmatställe.

3.2 Krav på vad det gäller lokal, kök, utrustning och matutbud

Lokal

Serveringstillstånd ska omfatta ett avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren.

Läs mera: AL 8 kap 14 §

Drinkbar

Om det finns en drinkbar får den ta i anspråk endast en mindre del av serveringsställets totala yta, och ska vara placerad i nära anslutning till matsalen.

Kök

Stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten får medges endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller ett varierat utbud av lagad eller på annat sätt tillredd mat.

Kökets utrustning måste hålla en viss standard, lägenhetsspis eller mikrovågsugn anses ej vara tillräcklig utrustning. Enbart sallader eller smörgåsar är inte tillredd mat i lagens mening och tillgodoser därför inte kravet på ett varierat utbud.

Tillståndshavaren ska kunna erbjuda ett flertal lagade eller tillredda maträtter av varierat slag. Det är inte ett nödvändigt krav att varma maträtter kan serveras, förutsatt att matutbudet och förhållandena i övrigt har den allmänna standard som krävs för serveringstillstånd.

Läs mer: AL 8 kap 15 §

Pausservering

Tillstånd för servering av starköl och vin i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning eller konsert får meddelas utan krav på matservering.

Läs mer: AL 8 kap 15 §

Provsmakning

Anordnande av provsmakning av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkohol drycker vid arrangemang riktade till allmänheten är tillåten under förutsättning att

1. Arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som omfattar de drycker som provsmakningen avser och sker i den lokal där tillstånd är beviljat eller
2. De partihandlare som deltar enskilt eller gemensamt ansöker om och erhåller ett tillfälligt tillstånd för provsmakning av de drycker som avses erbjudas.

Tillståndshavare som avses i första stycket 1 ska innan arrangemanget äger rum göra en anmälan till kommunen. Lag (2012:205).

Läs mer: AL 8 kap 6 §

4 Stadigvarande servering till slutna sällskap

Krav på ägaren/tillståndsansvarig

- ha kunskaper i alkohollagen (godkänt kunskapsprov)
- vara ekonomiskt skötsam
- inte vara dömd eller misstänkt för brottslig verksamhet
- vara minst 20 år
- kunna finansiera sin verksamhet på ett godtagbart sätt
- äga dispositionsrätt till den aktuella serveringslokalen

Serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande serveringstillstånd).

Stadigvarande tillstånd gäller tills vidare. Kommunen får dock om det finns särskilda skäl begränsa tillståndets giltighet till viss tid.

Serveringstillstånd kan gälla spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker eller en eller flera av dessa drycker.

Serveringsansvarig

Tillståndshavaren eller av denne utsedd serveringsansvarig person ska ha tillsyn över serveringen och vara närvarande på serveringsstället under hela serveringstiden. Den som är serveringsansvarig ska ha fyllt 20 år och vara lämplig för uppgiften med hänsyn till sina personliga egenskaper och omständigheterna i övrigt.

Tillståndshavaren ska till kommunen skriftligen anmäla den eller de personer som har utsetts att ansvara för serveringen av alkoholdrycker

Läs mer: AL 8 kap 2 §

Definition av slutna sällskap

- Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse, som i en förening eller annan sammanslutning.

- Antalet medlemmar får inte bli alltför omfattande. Föreningar som omfattar en stor del av invånarna på en ort eller en lokalförening som även är öppen för organisationens samtliga medlemmar inom regionen eller inom landet anses inte som slutna sällskap enligt Alkoholinspektionens allmänna råd. Inte heller anses hotellgäster som slutet sällskap.
- Vid varje tillfälle då alkoholservering till slutet sällskap sker ska arrangören veta vilka personer som deltar. Detta sker enklast genom att arrangören i förväg tagit emot anmälningar och upprättat en namnlista.
- Medlemskap vid entrén är inte att beakta som slutet sällskap.

Festvåningstillstånd

Ett så kallat festvåningstillstånd är ett tillstånd till en restaurangrörelse som på beställning bedriver servering till olika slutna sällskap. Näringsidkare kan ansöka om serveringstillstånd för servering till slutet sällskap. Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande serveringstillstånd).

Catering till slutna sällskap

Den som bedriver cateringverksamhet för slutna sällskap kan meddelas stadigvarande serveringstillstånd under förutsättning att den lokal där serveringen äger rum för varje tillfälle anmäls till och godkänns av kommunen.

Den som bedriver cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få stadigvarande serveringstillstånd.

Läs mer: AL 8 kap 4 §

5 Tillfällig servering till allmänheten

Krav ägare/tillståndshavare

- ha kunskaper i alkohollagen (godkänt kunskapsprov)
- vara ekonomiskt skötsam
- inte vara dömd eller misstänkt för brottslig verksamhet
- vara minst 20 år
- kunna finansiera sin verksamhet på ett godtagbart sätt
- äga dispositionsrätt till den aktuella serveringslokalen

Serveringsansvarig

Tillståndshavaren eller av denne utsedd serveringsansvarig person ska ha tillsyn över serveringen och vara närvarande på serveringsstället under hela serveringstiden. Den som är serveringsansvarig ska ha fyllt 20 år och vara lämplig för uppgiften med hänsyn till sina personliga egenskaper och omständigheterna i övrigt.

Tillståndshavaren ska till kommunen skriftligen anmäla den eller de personer som har utsetts att ansvara för serveringen av alkoholdrycker

Serveringstider

Kommunens och Polismyndighetens bedömning av risk för olägenheter och störningar har stor betydelse vid prövning av serveringstidens längd.

Senare serveringstider än till kl. 01.00 ska normalt inte medges. Undantag kan kunna göras vid om särskilda skäl förligger.

Matutbud och utrustning

Vid tillfällig servering av alkoholdrycker till allmänheten ska det alltid finnas tillgång till lagad/tillredd mat. Serveringsytan ska vara utrustad med sittplatser vid bord för matgäster.

Spritdrycker

Servering av spritdrycker ska normalt inte medges vid tillfällig servering till allmänheten. Efter särskild prövning kan tillstånd meddelas om den sökande uppfyller nedanstående kriterier:

- Inredningen ska hålla samma standard som en vanlig permanent restaurang, dvs. gästerna ska placeras vid bord och stolar. Det räcker alltså inte med traditionella festivalmöbler, bord/bänkar.
- Måltid och dryck ska inte serveras på/i engångsmaterial.
- Maten som serveras ska vara en komplett måltid alternativt buffé.
- Gästerna har förköpt sina måltidsbiljetter. Inget direktinsläpp.
- Spritdryckerna säljs endast som bordsservering.

Även om samtliga kriterier är uppfyllda, innebär det inte per automatik att serveringstillstånd för spritdrycker beviljas. Arrangemangets karaktär, huvudsakliga målgrupp samt remissvar från bland annat Polismyndigheten har stor betydelse för om tillstånd för spritdrycker ska beviljas eller inte.

Servering av spritdrycker medför alltid en större risk att berusningsgraden stiger, och därmed ökar risken för överservering som i sin tur kan leda till ohälsa eller risk för skada.

Serveringsyta

Serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren.

Särskilt tillstånd kan dock meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Om så har skett ska varje tillståndshavare svara för ordning och nykterhet inom serveringsutrymmet samt för att vad som i övrigt gäller enligt denna lag under den tid han eller hon bedriver servering där.

Läs mer: AL 8 kap 14 §

6 Tillfällig servering till slutna sällskap

Krav på tillståndshavaren (festvåningsrättighet):

- ha kunskaper i alkohollagen (godkänt kunskapsprov)
- vara ekonomiskt skötsam
- inte vara dömd eller misstänkt för brottslig verksamhet
- vara minst 20 år
- kunna finansiera sin verksamhet på ett godtagbart sätt
- äga dispositionsrätt till den aktuella serveringslokalen

Krav på tillståndshavaren (klubb rättighet):

- kontroll av det slutna sällskapet, t.ex. föreningars
- verksamhetsberättelse, medlemsförteckning m.m.
- kontroll av störningsrisk,
- kontroll av matutbud,
- serveringslokalens beskaftenhet
- vara minst 20 år.

Serveringspersonal:

Definition av slutna sällskap

- Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse, som i en förening eller annan sammanslutning.
- Antalet medlemmar får inte bli alltför omfattande. Föreningar som omfattar en stor del av invånarna på en ort eller en lokalförening som även är öppen för organisationens samtliga medlemmar inom regionen eller inom landet anses inte som slutna sällskap enligt Alkoholinspektionens allmänna råd. Inte heller anses hotellgäster som slutet sällskap.
- Vid varje tillfälle då alkoholservering till slutet sällskap sker ska arrangören veta vilka personer som deltar. Detta sker enklast genom att arrangören i förväg tagit emot anmälningar och upprättat en namnlista.
- Medlemskap vid entrén är inte att beakta som slutet sällskap.

Matutbud

Mat ska tillhandahållas under serveringen, och ska anges i samband med ansökan.

Serveringslokal

Serveringslokalen ska, av Räddningstjänsten, anses vara lämplig i brandsäkerhetshänseende. Nya medlemmar till föreningen får ej anslutas i

samband med insläpp vid serveringstillfället. Att entreavgifter tas ut och att lokalen är öppen för nya gäster under tiden tillställningen pågår, medför att serveringen anses riktad till allmänheten. Det ska finnas en bokning gjord i förväg -uppgifter har lämnats om grupp/sällskap och antal personer.

Prövning av ansökan

Tillfälligt tillstånd för enstaka tillfälle kan endast omfatta ett tillfälle. Antalet tillståndstillfällen i en viss serveringslokal kan dock ha betydelse. Om tillståndsansökningarna har varit fler än sex stycken under det senaste halvåret är det är att betrakta som regelbundet återkommande verksamhet. Ansökan ska då inte beviljas utan sökande ska uppmanas ansöka om stadigvarande tillstånd för lokalen.

Undantag, när serveringstillstånd inte behöver sökas

Serveringstillstånd för tillfällig servering till slutna sällskap behövs inte vid följande situationer:

- Ansökan avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer
- Servering sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna
- Serveringen äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.
- Kommunens tillsynsverksamhet gällande serveringstillstånd

7 Kommunen och polismyndigheten har tillsynsansvar vilket också gäller detaljhandelns försäljning av folköl.

Läs mer: [AL 9 kap 2 §](#)

Förebyggande tillsyn

Förebyggande tillsyn genomförs för att problem inte ska uppstå. Detta gör kommunen genom kontinuerlig information, rådgivning och utbildning i frågor som gäller alkohollagen.

Inre tillsyn

Inre tillsyn görs löpande under tiden när tillståndet gäller, antingen som en uppföljning eller efter att tillståndsmyndigheten har uppmärksammat att eventuella brister har uppkommit.

Inre tillsyn görs löpande under tiden när tillståndet gäller, genom kontroll och uppföljning av tillståndshavarens personliga och ekonomiska förhållanden.

Yttre tillsyn

Till yttre tillsyn räknas direkta tillsynsbesök i restaurangerna eller serveringsställena för att se om verksamheten följer alkohollagens

bestämmelser. Sådan tillsyn sker både i form av myndighetssamverkan (flera myndigheter/förvaltningar gör gemensamma tillsynsbesök) och tillsynsbesök av handläggare. Viktiga delar i den yttre tillsynen är bedömningar av ordningsläget i och utanför restaurangen, graden av berusning hos gästerna och kontroll av att servering till underåriga inte förekommer.

Anmärkningar

Förutom om restaurangen bryter mot alkohollagen kan andra brister medföra anmärkningar. Sådana brister kan t ex vara otillräcklig tillgång på mat, inget utlämnande av kvitton, serveringsansvarig personal finns inte på plats, brister i bokföringen eller att andra i tillståndet angivna förutsättningar inte följs. Det rödmarkerade stycket ovan är en del av alkohollagens bestämmelser.

Återkallande av tillstånd

En kommun ska återkalla ett serveringstillstånd om:

- Tillståndet inte längre utnyttjas
- Det har förekommit brottslig verksamhet utan att tillståndshavaren har ingripit
- Tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till
- Om flera tillståndshavare har utnyttjat ett gemensamt serveringsutrymme enligt 8 kap. 14 § andra stycket får i stället tillståndet för gemensamt serveringsutrymme återkallas, om det inte kan utredas vilken tillståndshavare som är ansvarig för en händelse som ska föranleda återkallelse av serveringstillståndet.

8 Servering till särskilda boenden

Serveringstillstånd krävs inte för servering till boende och besökare vid särskilda boenden.

Läs mer: AL 8 kap 1b §

Anmälan

Eftersom kommunen är skyldig att utöva tillsyn över särskilda boenden som serverar alkohol bör boendet lämna information till tillsynsmyndigheten om verksamhetens omfattning.

9 Folköl 2,25 - 3,5 vol. %

Servering av folköl får, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, ske om verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel som

1. ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien, och
2. är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel och där mat serveras samtidigt.

Läs mer: AL 5 kap 5

Tillstånd och anmälningsskyldighet

Den som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl ska hos kommunen anmäla verksamheten där försäljning sker. Anmälan ska ske innan försäljningen/serveringen påbörjas.

Följande krav ställs på detaljhandeln:

- Godkänd livsmedelslokal.
- Att försäljning av matvaror bedrivs i lokalen.
- Inne i affären ska kunden finna att stadigvarande försäljning av livsmedel sker i en avgränsad avdelning i lokalen.
- Däremot anses inte livsmedel inom det så kallade kiosksortimentet vara matvaror. Det gäller glass, konfektyrer, snacks, lättdrycker, kaffe, te, kakao, frukt, produkter av frukt, honung, kex och liknande.

Egenkontrollprogram

Den som bedriver detaljhandel med eller servering av öl har skyldighet att utarbeta särskilda program för egentillsyn.

Kommunens tillsyn

Kommunens uppgift i förhållande till detaljhandeln är information, rådgivning och kontroll av åldersgräns, egenkontrollsprogram samt kontroll av marknadsföring.

Förbud

Kommunen kan förbjuda detaljhandel med eller servering av folköl eller meddela varning om bestämmelserna i alkohollagen inte följs. Tiden för förbud mot fortsatt försäljning av folköl är sex månader. Vid upprepad eller allvarlig försummelse ges en möjlighet att förbjuda fortsatt försäljning under en period av tolv månader

Tillfällig försäljning

Ölservering i samband med ambulerande korv- och glassförsäljning eller liknande är inte tillåtet.

10 Avgifter

Kommunen får ta ut avgift för prövningen enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige. Kommunen får även ta ut avgift för tillsyn enligt 9 kap. av den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningsskyldig detaljhandel med eller servering av folköl.

Taxan avseende ansöknings- och tillsynsavgifter beslutas av kommunfullmäktige. Avgifterna bygger på att kommunens verksamhet som omfattar handläggning och tillsyn enligt alkohollagen ska vara i stort sett "självfinansierad" och därmed inte vara finansierad via skattemedel.

Läs mer: AL 8 kap 10 §

11 Kassaregister

Bokföringen i en rörelse som är tillståndsskyldig eller som annars bedrivs med stöd av denna lag ska vara så utformad att kontroll av verksamheten är möjlig. Den som bedriver rörelsen är skyldig att på begäran av en tillsynsmyndighet visa upp bokföringshandlingarna.

Tillståndshavare, tillverkare, partihandlare och den som bedriver handel med teknisk sprit är skyldiga att till tillsynsmyndigheten lämna de uppgifter som är nödvändiga för att myndigheten ska kunna föra statistik över verksamhet enligt denna lag.

Läs mer: 9 kap 14 §

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
21 november	Ärenden Information om utredning av modell för att följa kostnadsutvecklingen inom hemtjänsten Redovisning av planerad effekt samt uppnådd effekt av beslutade besparingar till kommunstyrelsen. Förfrågningsunderlag LOV Verksamhetsplan 2020	E. Ehn M. Collin E. Ehn M. Collin	2018-12-13 § 201 KF 2018-12-17 § 141		X X	
12 december, Öppet sammanträde	Ärenden Redovisning av planerad effekt samt uppnådd effekt av beslutade besparingar till kommunstyrelsen. Förslag på modell för stödbehovsbedömning inom verksamheter i OOF, samt plan för införande.	M. Collin M. Hellström?	KF 2018-12-17 § 141 2019-02-28 § 30		X	Uppdrag till förvaltningen

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
Ännu ej inplanerade ärenden	Ärenden					
	Genomlysning av hemsjukvården 2018	A. Östman	2018-10-25 § 167			
	Behov av platser i särskilt boende för äldre och personer med demensjukdom och psykisk funktionsnedsättning - informations - och dialogträff.		2018-12-13 § 203			
	Redovisning i skrivelse om säkerheten i systemet Ciceron.		2019-02-28 § 48			Uppdrag till förvaltningen?
	Redovisning av verksamhets- och kvalitetsuppföljning avseende brukare och arbetsmiljö i samband med resursomfördelning i syfte att avveckla AVA inom OOF	M. Hellström?	2019-02-28 § 30			Uppdrag till förvaltningen

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
Ännu ej inplanerade ärenden, forts.	Redovisning av verksamhets- och kvalitetsuppföljning avseende brukare och arbetsmiljö i samband med omställningsarbetet inom äldreomsorg och OOF.	F. Mattsson?	2019-02-28 § 37			Uppdrag till förvaltningen
	Analys av resebehovet under 2019 (tillsammans med samhällsförvaltningen), samt återrapport av förslag på långsiktig lösning av transporter till och från daglig verksamhet.	M. Hellström?	2019-02-28 § 32			Uppdrag till förvaltningen
	Redovisning av arbetet med alternativa lösningar till matsalar för allmänheten och äldre		2018-11-25 § 180			
	Utredning av möjligheten till samfinansiering av Ungdomsmottagningen med andra parter		2018-11-25 § 180			
	Uppdrag att arbeta fram ett nytt avtal med Region västernorrland angående det gemensamma arbetet i Ungdomsmottagningen i Härnösand		2018-11-25 § 180			

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
Ännu ej inplanerade ärenden, forts.	Redovisning av uppdrag att se över möjligheten till besparingar genom förenklat bistånd		2018-11-25 § 180			
	Genomlysning av det framtida behovet av antal personer som behöver stöd att avsluta ett långvarigt försörjningsstöd, samt rapport om ev. behov att öka antal platser till jobbsatsningen och om det i så fall även behövs en ombudgetering av medel.		2018-11-25 § 180			
	Redovisning av uppdrag att se över antal biståndshandläggare om ytterligare besparingar går att genomföra.		2018-11-25 § 180			
	Mer detaljerade uppgifter om kostnader och intäkter för den planerade stödboendeverksamheten.		2019-04-25 § 84			
	Översyn av insatsen Individstöd och ge förslag om nytt syfte och mål med insatsen.	M. Hellström	2019-04-25 § 83			Uppdrag till förvaltningen.
	Se över förhyrda lokaler vad avser tillgängligheten för multifordon		KS 2018-09-24 § 89			

Socialnämnd	Ärende	Ansvarig	Beslutat Soc. n.	KS	KF	Anteckningar
Ännu ej inplanerade ärenden, forts.	Definiera begreppet goda levnadsvillkor i verksamheter där omvårdnad, kultur och fritid ingår	M. Hellström	2019-05-23 § 105			
	Utreda och komma med förslag på åtgärder för en kostnads- och arbetsmiljömässig effektiv rekrytering och bemanning i våra verksamheter	M. Collin	2019-08-29 §145			
	Uppdrag att utifrån det uppkomna underskottet vidta åtgärder som under innevarande år minskar kostnaderna.	M. Collin	2019-08-29 §145			

Organisation	Beslutsform	Beslut	Antal beslut
Funktionsnedsättning (LSS, PA-SFB)			
	Bifall		
		Avlösarservice i hemmet LSS	1
		Avlösarservice i hemmet LSS - tillfällig utökning	1
		Bostad med särskild service vuxna-gruppbofastad LSS *	1
		Daglig verksamhet LSS	4
		Ek.stöd ordinarie ass sjukfrånvaro	10
		Kontaktperson LSS	2
		Korttidstillsyn för skolungdom	1
		Ledsagarservice LSS	2
		Personlig assistans LSS	1
		Personlig assistans LSS - tillf utökning	1
Summa Bifall			24

Organisation	Beslutsform	Beslut	Antal beslut
Funktionsnedsättning (LSS, PA-SFB)			
	Avslag		
		Kontaktperson LSS	1
		Ledsagarservice LSS	1
		Summa Avslag	2

Organisation	Beslutsform	Beslut	Antal beslut
ÄO			
	Bifall		
		Avlösning i hemmet	7
		Avlösning i hemmet-tillfällig utökning	1
		Dagverksamhet	9
		Hemtjänst - Natt	18
		Hemtjänst - Omvårdnad	104
		Hemtjänst - Service	102
		Hemtjänst- Omvårdnad tillf utök	12
		Hemtjänst- Service tillf utök	1
		Individstöd	6
		Korttidsvistelse	13
		Matdistribution	20
		Sysselsättning FN SoL	1
		Särskilt boende	12
		Telefonservice	5
		Trygg hemgång	2
		Trygghetslarm	26
Summa Bifall			339

Organisation	Beslutsform	Beslut	Antal beslut
ÄO			
	Avslag		
		Hemtjänst - Omvårdnad	1
		Hemtjänst - Service	2
		Särskilt boende	2
		Summa Avslag	5

Organisation	Beslut	Antal beslut
Ekonomi- och vuxenheten		
	Avge yttrande i körkortsärendet	1
	Beslut att avskriva ärendet 5 kap. 13 § SOSFS 2014:5	2
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol ej inleda utredning	23
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	17
	Beslut om förmedling av egna medel, grundbeslut	1
	Bistånd som avser boende 4 Kap 1 § SoL, avslutas	1
	Ekonomiskt bistånd beviljas mot återbetalning, grundbeslut	1
	Ekonomiskt bistånd invandrare, normkomplettering 4 Kap 1 § SoL, avslag	1
	Ekonomiskt bistånd, barnperspektivet, 4 Kap 1 § SoL, beviljas	1
	Ekonomiskt bistånd, elskuld 4 Kap 1 § SoL, beviljas	1
	Ekonomiskt bistånd, elskuld 4 Kap 2 § SoL, avslag	1
	Ekonomiskt bistånd, full ers, invandrare i etablering 4 Kap 1 § SoL	7
	Ekonomiskt bistånd, försörjningsstöd 4 Kap 1 § SoL, avslag	143
	Ekonomiskt bistånd, glasögon 4 Kap 1 § SoL, avslag	1
	Ekonomiskt bistånd, glasögon 4 Kap 1 § SoL, bifall	2
	Ekonomiskt bistånd, grundbeslut	21
	Ekonomiskt bistånd, hemutrustning 4 Kap 1 § SoL, beviljas	3
	Ekonomiskt bistånd, hyresskuld 4 Kap 1 § SoL, avslag	2
	Ekonomiskt bistånd, hälso- och sjukvård 4 Kap 1 § SoL, avslag	14
	Ekonomiskt bistånd, hälso- och sjukvård 4 Kap 1 § SoL, bifall	12
	Ekonomiskt bistånd, invandrare i etablering, 4 Kap 1 § SoL, avslag	4
	Ekonomiskt bistånd, livsföringen i övrigt 4 Kap 1 § SoL, avslag	41
	Ekonomiskt bistånd, livsföringen i övrigt 4 Kap 1 § SoL, bifall	4
	Ekonomiskt bistånd, matpengar över norm 4 Kap 1 § SoL, beviljas	3
	Ekonomiskt bistånd, matpengar, 4 Kap 1 § SoL, avslag	3
	Ekonomiskt bistånd, matpengar, 4 Kap 1 § SoL, beviljas	36
	Ekonomiskt bistånd, normkomplettering 4 Kap 1 § SoL, beviljas	284

Organisation	Beslut	Antal beslut
Ekonomi- och vuxenheten		
	Ekonomiskt bistånd, resor, 4 Kap 1 § SoL, beviljas	2
	Ekonomiskt bistånd, Rådru Bil	1
	Ekonomiskt bistånd, Rådru Bostad	4
	Ekonomiskt bistånd, tandvård 4 Kap 1 § SoL, avslag	2
	Ekonomiskt bistånd, tandvård 4 Kap 1 § SoL, beviljas	2
	Frivilligt bistånd 4 Kap 2 § SoL med återkrav 9 Kap 2 § SoL, bifall	1
	Individuellt behovsprövad öppenvård 4 Kap 1 § SoL, avslutas	6
	Individuellt behovsprövad öppenvård 4 Kap 1 § SoL, bifall	13
	Individuellt behovsprövad öppenvård 4 Kap 1 § SoL, förlängning	3
	Individuellt behovsprövad öppenvård 4 Kap 1 § SoL, påbörjas	14
	Kostnader i samband med insats	1
	LVM Utredning 7 § LVM inleds	3
	Placering i familjehem 4 kap 1 § SoL, avslutas	1
	Placering på institution 4 Kap 1 § SoL, förlängning	2
	Skapa uppdrag - Individuellt behovsprövad öppenvård	2
	Stödkontakt med socialsekreterare 4 Kap 1 § SoL	1
	Utredning 11 Kap 1 § SoL avslutas med insats	17
	Utredning 11 Kap 1 § SoL avslutas utan insats	1
	Utredning 11 Kap 1 § SoL läggs ned	3
Summa beslut		709

Organisation	Beslut	Antal beslut
Ensamkommandegruppen		
	Kostnader i samband med insats	1
	Övervägande om fortsatt vård 6 Kap 8 § SoL	1
	Summa beslut	2

Organisation	Beslut	Antal beslut
Familjerätten		
	Att godkänna avtal om boende 6 Kap 17a § FB	1
	Begäran om bistånd från annan kommun 2 Kap 4 § FB	1
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol ej inleda utredning	3
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	21
	Blodundersökning/munskrap	2
	Faderskapspresumtionen hävts	1
	Fastställande av faderskap genom dom 1 Kap 5 § FB	1
	Godkännande av faderskapsbekräftelse	15
	Lämna upplysningar 6 Kap 19 § FB	2
	Summa beslut	47

Organisation	Beslut	Antal beslut
Individ- och familjeomsorg		
	BoF Placering i HVB enligt SoL 6 kap 1§	2
Summa beslut		2

Organisation	Beslut	Antal beslut
Insatsgruppen		
	Barnbesök i hemmet, personligt besök enl. 5 kap. 1 b §	8
	Barnbesök, aktivitet, personligt besök enl. 5 kap. 1 b §	1
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	4
	BoF Placering i Stödboende enligt SoL 6 kap 1§	1
	BoF Vård enligt SoL avslutas	4
	BoF Vård utanför eget hem enligt SoL 4 kap 1§ beviljas	3
	Framställan om ändring av barnbidragsmottagare	1
	Kostnader i samband med insats	5
	LVU Ansökan om vård 1 § andra stycket 3 §	1
	LVU Övervägande om vård med stöd av 2 § fortfarande behövs 13 § 1 o 2 st	1
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, avslutas	1
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas med åtgärd	1
	Övervägande om fortsatt vård 6 Kap 8 § SoL	1
Summa beslut		32

Organisation	Beslut	Antal beslut
Mottagningsgruppen		
	Barnbesök i hemmet, personligt besök enl. 5 kap. 1 b §	1
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol ej inleda utredning	31
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	13
	Polisanmälan 12 Kap 10 § SoL	3
	Utredning 11 Kap 1 § SoL inleds ej, ej bosatt i kommunen	2
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas utan åtgärd	3
	Summa beslut	53

Organisation	Beslut	Antal beslut
Utredningsgruppen		
	Barnbesök i hemmet, personligt besök enl. 5 kap. 1 b §	5
	Barnbesök, aktivitet, personligt besök enl. 5 kap. 1 b §	3
	Beslut att jml 11 Kap 1 § Sol inleda utredning	26
	Ersättning från föräldrar 8 Kap 1 § 2 st SoL	1
	Kostnader i samband med insats	2
	LVU Ansökan om vård 1 § andra stycket 3 §	1
	LVU Dom om vård enligt 3 § LVU	1
	LVU Omedelbart omhändertagande enligt 6 § (Miljö §2)	1
	LVU Omedelbart omhändertagande upphävs 9 § 3 st	1
	LVU Placering institution enligt 11 §	1
	LVU Övervägande om vård med stöd av 2 § fortfarande behövs 13 § 1 o 2 st	2
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, avslutas	8
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, beviljas	6
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, förlängs efter omprövning	1
	Personligt stöd 4 Kap 1 § SoL, påbörjas	8
	Polisanmälan 12 Kap 10 § SoL	1
	Samtal med barn under utredning	7
	Skapa uppdrag - Personligt stöd	7
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas med åtgärd	3
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas utan åtgärd	16
	Utredning 11 Kap 1 § SoL, avslutas utan ändring av pågående insats	4
Summa beslut		105

Härnösands
kommun

Socialförvaltningen

ANMÄLAN AV DELEGATIONSBESLUT

- ☐ Ledning/stab
- ☐ Stöd och bistånd
- ☐ Omsorg om funktionshindrade
- ☐ Äldreomsorg
- ☒ Individ- och familjeomsorg

avseende september 2019

Punkt nr i deleg. fört.	Ärende/Namn	Personnr.	Beslut	Lagrum
2.13	Förvaltningsrätten i Härnösand		Utseende av ombud i mål nr 3788-19, 2019-09-23.	
2.13	Förvaltningsrätten i Härnösand		Utseende av ombud i mål nr 4111-19, 2019-10-04.	

Underskrift

Lisbet Sander, verksamhetschef

Namnförtydligande

ATTESTANTFÖRTECKNING FÖR Socialnämnden
Gäller från och med 2019-10-01

Ansvar	Verksamhet	Ansvarsnamn	Attestant	Attestant e-post	Ersättare	Beloppsgräns Drift	Beloppsgräns2 Investering	Notering
74*	*	Socialnämnden	Mats Collin	mats.kollin@harnosand.se		5 000 000	5 000 000	Generell attest
741010	*	Socialnämnden	Krister Fagerström McCarty	krister.mccarthy@harnosand.se	Birgitta Alevård och Margareta Tjernlund	50 000	50 000	För personliga utlägg, presidiet
742010	*	Förvaltningsledning	Mats Collin	mats.kollin@harnosand.se		5 000 000	5 000 000	För personliga utlägg, kommundirektör
74202*	*	Anhörigstöd, teknik o service, nattpatrull	Elisabeth Sjölander	elisabeth.sjolander@harnosand.se		500 000	500 000	
742021	*	Anhörig- och närståendestöd	Per Hägglund	per.haggglund@harnosand.se	Anna-Lill Nyholm	300 000	300 000	
742022	*	Teknik- och serviceenhet och nattpatrull	Anna-Lill Nyholm	anna-lill.nyholm@harnosand.se	Jeanette Svensson	300 000	300 000	
742040	*	Biståndsenheten inkl personlig assistans, hemtjänst	Eva Ehn	eva.ehn@harnosand.se	Per Hägglund	1 300 000	1 300 000	Ändring fr o m 2019-10-01. För personliga utlägg, förvaltningschef
742050	*	Administrativ enhet	Eva Ehn	eva.ehn@harnosand.se		300 000	300 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
743*	*	Individ- och familjeomsorg	Lisbet Sander	lisbet.sander@harnosand.se	Solbritt Höglund	500 000	500 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
743010	*	Verksamhetschef IFO	Lisbet Sander	lisbet.sander@harnosand.se	Solbritt Höglund	500 000	500 000	
743020	*	Barn och familj	Helene Brändström	helene.brandstrom@harnosand.se	Solbritt Höglund, Mia Asplund, Paula Landqvist	300 000	300 000	
743030	*	Ekonomi och vuxen	Solbritt Höglund	solbritt.hoglund@harnosand.se	Helene Brändström	300 000	300 000	
743042	*	Bogården	Andreas Prytz	andreas.prytz@harnosand.se	Anette Innala	300 000	300 000	
743047	*	Stödboenden	Andreas Prytz	andreas.prytz@harnosand.se	Carina Vestin	300 000	300 000	
744*	*	Kommunal hemtjänsten	Fredrik Mattsson	fredrik.mattsson@harnosand.se		500 000	500 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
744010	*	Verksamhetschef Hemtjänst	Fredrik Mattsson	fredrik.mattsson@harnosand.se		500 000	500 000	
744180	*	Brännans hemtjänst	Marianne Sondell	marianne.sondell@harnosand.se	Ann-Charlotte Westerman	300 000	300 000	
744190	*	Östra hemtjänsten	Gunnar Stam	gunnar.stam@harnosand.se	Anna Wikström	300 000	300 000	
744230	*	Ängets hemtjänst	Helen Malmberg	helen.malmberg@harnosand.se	Madeleine Juslin Hägglund	300 000	300 000	
744240	*	Torsviks hemtjänst	Madeleine Juslin Hägglund	madeleine.juslin.haggglund@harnosand.se	Helen Malmberg	300 000	300 000	
744250	*	Norra hemtjänsten	Madeleine Juslin Hägglund	madeleine.juslin.haggglund@harnosand.se	Marianne Sondell, Helen Malmberg, Ann-Charlotte W	300 000	300 000	
744350	*	Södra hemtjänsten	Anna Wikström	anna.wikstrom@harnosand.se	Gunnar Stam	300 000	300 000	
745*	*	Omsorg om funktionshindrade	Maria Hellström	maria.hellstrom@harnosand.se		500 000	500 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
745010	*	Verksamhetschef OoF	Maria Hellström	maria.hellstrom@harnosand.se		500 000	500 000	
745020	*	Elevhem och gruppb. vuxna	Inga-Lill Tjernberg	inga-lill.tjernberg@harnosand.se	Lena Gradin	300 000	300 000	
745030	*	Gruppboende vuxna och korttidsboende	Lena Gradin	lena.gradin@harnosand.se	Inga-Lill Tjernberg	300 000	300 000	
745040	*	Daglig verksamhet	Marie-Louise Bladh	marie-louise.bladh@harnosand.se	Carina Jansson Haglund	300 000	300 000	
745050	*	Gruppboende vuxna	Christina Ångman	christina.angman@harnosand.se	Maria Sundin Forslund	300 000	300 000	
745060	*	Gruppboende vuxna	Maria Sundin Forslund	maria.sundin.forslund@harnosand.se	Christina Ångman	300 000	300 000	
745070	*	Daglig verksamhet	Carina Jansson Haglund	carina.jansson.haglund@harnosand.se	Marie-Louise Bladh	300 000	300 000	
745080	*	Gruppboende vuxna och socialpsykiatri	Eva Forslöf	eva.forslof@harnosand.se	Rosmarie Sandin	300 000	300 000	
745090	*	Gruppboende vuxna och socialpsykiatri	Rosmarie Sandin	rosmarie.sandin@harnosand.se	Eva Forslöf	300 000	300 000	
746*	*	Särskilt boende, äldreomsorg	Elisabeth Sjölander	elisabeth.sjolander@harnosand.se		500 000	500 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
746010	*	Verksamhetschef Säbo	Elisabeth Sjölander	elisabeth.sjolander@harnosand.se		500 000	500 000	
746020	*	Ålandsgården	Ylva Olsson	ylva.olsson@harnosand.se		300 000	300 000	
746030	*	Härnögården	Maritha Nordin	maritha.nordin@harnosand.se		300 000	300 000	
746040	*	Ädelhem	Jeanette Svensson	jeanette.svensson@harnosand.se	Anna-Lill Nyholm	300 000	300 000	
746050	*	Koltrasten	Frida Norberg	frida.norberg@harnosand.se	Ingela Nordin	300 000	300 000	
746060	*	Högsjögården	Ann-Charlotte Westerman	ann-charlotte.westerman@harnosand.se	Fredrik Mattsson	300 000	300 000	
746070	*	Brunnegården	Susanne Forsberg	susanne.forsberg@harnosand.se	Maritha Nordin	300 000	300 000	
746080	*	Korttidsenheten	Ingela Davis	ingela.davis@harnosand.se	Ylva Olsson	300 000	300 000	

746090	*	Solbacken	Ann-Katrin Nyberg	ann-katrin.nyberg@harnosand.se	Maritha Nordin	300 000	300 000	
746101	*	Ugglan	Christina Scholz	christina.scholz@harnosand.se		300 000	300 000	19-04-12 Ny beslutsattestant
747*	*	Hälsö- och sjukvård	Elisabeth Sjölander	elisabeth.sjolander@harnosand.se		500 000	500 000	För personliga utlägg, förvaltningschef
747010	*	Verksamhetschef HSL	Elisabeth Sjölander	elisabeth.sjolander@harnosand.se		500 000	500 000	
747020	*	Hemsjukvård	Anette Östman	anette.ostman@harnosand.se	Jennifer Gode	300 000	300 000	
747030	*	Boende/joursjuksköterskor	Jennifer Gode	jennifer.gode@harnosand.se	Anette Östman	300 000	300 000	

Delegationsbeslut 2019-10-04
Mats Collin

Väntelista sep (2019-09-30)	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
Äldreomsorg												
Behov av gruppboende äldre	2	5	3	1	4	10	11	8	6			
Vistas ordinärt boende	2	0	3	1	4	8	8	7	5			
Vistas korttidsboende	-	-	-	-	-	2	3	1	1			
Från annan kommun	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Väntat mer än 3 månader (antal som fått erbjudande men tackat nej)	-	-	-	-	-	-	-	1	4			
Totalt behov av gruppboende äldre	2	5	3	1	4	10	11	8	6			
Behov gruppboende dementa	1	2	5	7	6	16	17	19	29			
Vistas ordinärt boende	1	1	1	2	4	13	13	16	9			
Vistas korttidsboende	-	1	4	5	2	3	4	3	20			
Från annan kommun	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Väntat mer än 3 månader (varav antal som fått erbj.men tackat nej)	-	-	-	-	-	-	-	1	9			
Totalt behov av gruppboende dementa	1	2	5	7	6	16	17	19	29			
Totalt väntande	3	7	8	8	10	26	28	27	35			
Avveckling av Ugglan. Antal i byteskö.	35	34	33	30	30	29	29	27	25			